

Vlaams
Parlement

vergadering **C80**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 13 januari 2015

INHOUD

INTERPELLATIE van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de blijvende onzekerheid voor landbouwers omtrent de impact van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) – 20 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van ruimtelijk bedreigde bossen – 372 (2014-2015)	19
VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het scheuren van poldergraslanden ondanks voorlopige bescherming – 586 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van de heer John Crombez tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het openbaar onderzoek rond de kaart van de historische poldergraslanden – 624 (2014-2015)	24
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over luchtkwaliteit – 711 (2014-2015)	37
VRAAG OM UITLEG van de heer Joris Vandenbroucke tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de invoering van lage-emissiezones – 598 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over lage-emissiezones – 643 (2014-2015)	41
VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verdragingsmanoeuvres voor de realisatie van 120 hectare estuariene natuur in het mondingsgebied van de Westerschelde – 612 (2014-2015)	47
VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de harmonisering van de afvaltarieven – 627 (2014-2015)	51
VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het organiseren van vuurwerkfestivals in natuurgebied – 672 (2014-2015)	52

INTERPELLATIE van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de blijvende onzekerheid voor landbouwers omtrent de impact van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) – 20 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Dames en heren, welkom op deze eerste commissievergadering van 2015. Ik wens u allen van harte het beste voor dit nieuwe jaar. En ik reken in deze commissie op een heel fijne en positieve samenwerking.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, ik hoop dat u een goede eindejaarsperiode hebt doorgemaakt samen met uw gezin. Ik heb in die periode in elk geval een groot aantal mails ontvangen van landbouwers die een smeekbede tot ons richtten en vroegen wat er toch allemaal gebeurt in Brussel. Die mensen hebben een kille kerstperiode meegemaakt wegens de onzekerheid over het voortbestaan van hun bedrijf en over het gezinsinkomen. Dat moet enorm zwaar gewogen hebben op die mensen en hun familie.

Ik zal de discussie niet overdoen die we uitgebreid hebben gevoerd tijdens de hoorzitting over de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) en in de plenaire vergadering tijdens de bespreking van de beleidsnota's. Alle collega's die het dossier volgen, weten waarover het gaat. We hebben inderdaad kunnen vaststellen dat er heel wat verkeerd is gelopen met de communicatie in de aanloop van de hoorzitting.

Het lijkt nu misschien een detail, maar ik blijf herhalen dat het hard aankomt om plotseling, zonder enige voorkennis, zonder enig persoonlijk contact een brief in de bus te krijgen waarin staat: "Uw bedrijf zal over x aantal jaar niet meer bestaan, ondanks het feit dat u de afgelopen jaren financiële inspanningen hebt geleverd." Ik heb vernomen dat zelfs een aantal bedrijven die vorig jaar nog een nieuwe vergunning kregen, een rode brief hebben ontvangen. De communicatie was in elk geval slecht, daar zijn we het over eens, denk ik. Ik meen dat ook u dat hebt toegegeven, minister.

Iedereen zal zich herinneren dat er bij de hoorzitting een massale opkomst was van getroffen landbouwers. Ze zaten niet alleen in de commissiezaal waar de hoorzitting plaatsvond, maar ook in andere commissiezalen en wellicht hebben vele landbouwers de vergadering gevolgd via het internet. Door alle partijen, niet alleen door de meerderheidspartijen, werden toen een aantal beloftes gedaan.

De hoofdvragen waren hoe het zit met het flankerend beleid, welke middelen daar tegenover staan en hoe we de landbouwers rechtszekerheid kunnen bieden. Er werd beloofd dat er binnen de schoot van de Vlaamse Regering in december een inrichtingsnota zou worden voorgelegd en dat de Vlaamse Regering een akkoord zou sluiten, onder meer over het flankerend beleid, de rechtszekerheid en de middelen.

Groot was onze verbazing en groot waren de woede en het ongenoegen bij de getroffen landbouwers en landbouworganisaties toen bleek dat er geen overeenkomst werd bereikt, dat er geen beslissing werd genomen en dat alles op de lange baan zou worden geschoven. Als er één dossier is dat niet op de lange baan mag worden geschoven, is het dit dossier! Het voortbestaan van bedrijven en het inkomen van gezinnen staan immers op het spel.

De mensen hebben recht op een duidelijk antwoord. Ze moeten niet het slachtoffer worden van politieke spelletjes. Het is zelfs zo ver gekomen dat zowel het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) als de Boerenbond, toch een beetje gelieerd aan uw partij, besloten hebben uit onvrede uit de overlegprocessen te stappen. Ze willen pas weer deelnemen aan het overleg als er een akkoord wordt bereikt in de schoot van de Vlaamse Regering.

U hebt ongetwijfeld de tekst van mijn interpellatie gelezen. Er staat een citaat in uit het verslag van de hoorzitting waarin u een belofte doet. De verslagen van de besprekingen van de beleidsnota waren nog niet beschikbaar op het moment dat ik mijn interpellatieverzoek heb ingediend, maar ook toen werden beloftes gedaan.

Vorige week hebt u zelf een getroffen bedrijf bezocht in Oost-Vlaanderen. U hebt er de problematiek onderschreven. Ik was er niet bij, maar u zult ongetwijfeld aan de getroffen landbouwer hebben gezegd dat u voor een oplossing zult zorgen.

Minister, mijn vragen zijn eerder algemeen van aard, maar ze doen niettemin ter zake.

Hoe komt het dat er in december geen overeenkomst werd bereikt binnen de schoot van de Vlaamse Regering? Ik heb daarover maar weinig teruggevonden. Wat was de oorzaak ervan? Of beter: wie was daar de oorzaak van?

Zijn er resultaten bereikt? Volgens de landbouworganisaties alvast niet.

Hoe hebt u hierover gecommuniceerd? De communicatie in heel dit dossier loopt al van in het begin mank. Blijkbaar hebben de landbouwers dit nieuws opnieuw via de landbouworganisaties of via de pers moeten vernemen. Dit is eigenlijk maar een kleine vraag in het geheel.

Belangrijkste vraag is hoe het nu verder moet. Wanneer in godsnaam zullen de mensen rechtszekerheid krijgen? Wanneer stoppen de politieke spelletjes over dit dossier? Wanneer stopt men met beloftes te maken die toch niet worden nagekomen? Wanneer komt er rechtszekerheid? Wanneer weten we hoe het zit met het flankerend beleid? Wanneer komt er een zicht op de middelen die hier ter beschikking worden gesteld? Kortom, wanneer weten de getroffen landbouwers hoe hun toekomst er zal uitzien?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik ben het inhoudelijk absoluut niet eens met de heer Sintobin, maar ik ben het wel eens met het feit dat zulke brieven hard moeten aankomen. Dat zal heel moeilijk zijn voor die gezinnen. Er rust natuurlijk een grote verantwoordelijkheid bij de overheid, vanwege het feit dat er soms recente vergunningen zijn toegekend en dat er investeringssteun is verleend. Als men dan plots een rode of oranje brief krijgt, dan staat dat daar haaks op. Ik begrijp dan ook gedeeltelijk dat onbegrip.

Het is van belang voor iedereen, welk standpunt ook wordt ingenomen, dat er snel duidelijkheid komt. Ik ben benieuwd naar de uitleg waarom er eind december geen inrichtingsnota op tafel lag.

Ik betreur dat de Boerenbond uit het overleg is gestapt. Toen Natuurpunt en de Bond Beter Leefmilieu destijds uit een overleg stapten, dan was dat onverantwoord, onverantwoordelijk enzovoort. Als nu de landbouwersorganisatie dat doet, wordt dat beschouwd als een noodkreet. Ik begrijp hun standpunt wel,

maar er wordt wel met twee maten en gewichten gemeten als we hier wel begrip voor zouden hebben en niet voor de eerdere acties van de milieubewegingen.

Ik betreur ook dat er soms op politiek vlak met twee maten en gewichten wordt gespeeld. Minister, ik twijfel er niet aan dat u een uitkomst wilt vinden als verantwoordelijke minister maar anderzijds stel ik vast dat een partijgenoot van u, een provincieraadslid uit West-Vlaanderen ongelofelijk opruiende taal gebruikt in dit dossier. Ik citeer de persoon in kwestie uit een persbericht: "Door het lobbywerk van de natuurfantasten zetten ze via de Europese groene administratie de overheid onder druk en zijn de landbouwers de dupe. De Vlaamse overheid belooft een passende vergoeding maar met hun besparingen is hun potje veel te klein om de getroffen landbouwers te vergoeden."

Hij maakt dus een zeer scherpe analyse die u niet deelt, en hij legt een grote verantwoordelijkheid bij de overheid, bij zijn eigen partij die uiteindelijk het beleid uitstippelt in deze materie.

Minister, ik kijk uit naar uw antwoord op de vraag wat de reden is waarom de inrichtingsnota nog niet is gepasseerd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): De N-VA heeft natuurlijk begrip voor de bezorgdheid die leeft bij de landbouwers. Dat hebben we al gezegd tijdens de hoorzitting. Ook wij willen concrete en efficiënte maatregelen om hen te helpen. Daarbij kan het best rekening worden gehouden met de specifieke situatie van elk bedrijf zodat we echt maatwerk kunnen leveren.

Om te weten welke bedrijven uiteindelijk worden getroffen – zoals eerder al gezegd zijn de lijsten nog niet helemaal waterdicht – moeten de zoekzones eerst worden verkleind en moet er naast de ecologische toets eerst een sociaal-economische toets komen. Dat is in het vooruitzicht gesteld. Er hangt zelfs een timing aan vast.

Wat we zeker niet mogen doen, is de ogen sluiten en niets doen. Als we geen milieumaatregelen nemen, dan dreigt er een vergunningenstop waar uiteindelijk niet alleen de landbouwsector het slachtoffer van is; ook andere bedrijven kunnen daar het slachtoffer van worden.

Uiteraard pleiten ook wij voor voldoende en een afdoend flankerend beleid zonder uit het oog te verliezen dat dit hand in hand moet gaan met de natuurmaatregelen waar het uiteindelijk om begonnen is, de instandhoudingsdoelstellingen. Het heeft geen zin om te investeren in een daling van de vervuilingsgraad als er geen inspanningen en middelen zijn om die natuurdoelen te realiseren.

Wij willen een voldoende budget voor flankerende maatregelen, maar wat ons betreft, aan de hand van een concreet becijferd budget. En daar, mijnheer Sintobin, ben ik het niet helemaal met u eens wanneer u de vlucht vooruit wilt nemen. Dat klinkt natuurlijk goed, zeker in de oren van de doelgroep, maar holderdeholder te werk gaan is in dit geval niet zo verstandig. We hebben te maken met een bijzonder complex dossier, zoals zo vaak het geval is voor dit soort van dossiers. Tal van vragen blijven vandaag nog onbeantwoord. We moeten die antwoorden eerst zoeken en dan efficiënte maatregelen naar voren schuiven. Paniek zaaien, en dat is eigenlijk nu al bezig en kunnen we niet meer stoppen, is het slechtste wat kan gebeuren in zo'n dossier. Minister, ik denk dat de landbouwers het engagement hebben van deze Vlaamse Regering dat er op een efficiënte manier hulp zal worden geboden waar nodig. De specialisten moeten echter eerst de tijd krijgen om alles verder uit te werken. De N-VA heeft

er alle vertrouwen in dat de minister in de schoot van de Vlaamse Regering tot een gedragen inrichtingsnota zal komen met flankerende maatregelen. Nu de vlucht vooruit nemen is niet goed, denken wij.

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens (CD&V): Minister, ik ben het eens met de heer Sintobin dat er veel landbouwers zijn geweest in Vlaanderen die minder prettige feestdagen hebben meegemaakt. Op veel plaatsen zal de kerststemming bedrukt zijn geweest. Bij het overmaken van nieuwjaarswensen zullen veel landbouwgezinnen zich hebben afgevraagd wat 2015 en de verdere toekomst voor hen zullen brengen.

Ik ben het minder eens met het feit dat hier wordt gecontesteerd dat die brieven zijn verstuurd. Die brieven waren beter niet verstuurd, zegt men, want ze hebben veel paniek en ongerustheid teweeggebracht. Bij de landbouwers die een rode of een oranje brief hebben gekregen, is er op dit moment veel onzekerheid, onduidelijkheid en ongerustheid. Daar komen veel emoties los.

De vraag is nu wat het alternatief is. Als die brieven niet waren verstuurd, waren wij, beleidsmakers, schuldig geweest door verzuim. Dan hadden we vandaag dit debat niet gehad. In het verleden werd er op het politieke niveau redelijk weinig gesproken over instandhoudingsdoelstellingen, hoewel het op dat moment aan de orde was, hoewel we er toen al over aan het praten waren, hoewel er op de kabinetten over werd onderhandeld. Toen hoorde ik daar heel weinig over, omdat we in deze technische discussie weinig zicht hadden op wie daardoor werd getroffen, en de betrokkenen wisten dat ook niet.

Voor de betrokkenen zal het ongetwijfeld heel hard zijn. Dat heb ik gehoord in vele gesprekken. Het alternatief zou zijn geweest dat al die bedrijven in de komende jaren, tot 2032, zouden worden geconfronteerd met een problematiek bij een hervergunning of een uitbreiding. Op dat moment zouden ze een individuele strijd moeten voeren, en zou een verontruste burgemeester misschien op tafel slaan om te klagen over het probleem van een bedrijf. Dat zou een bedrijfsleider zijn die op dat moment zijn individuele strijd moet voeren en zou moeten onderhandelen met de overheid over een bedrijf dat op dat moment waardeloos is. Onze bedrijfsleiders moeten duidelijkheid hebben. Daarom blijf ik de beslissing mee verdedigen dat die brieven moesten worden verstuurd, hoe hard de realiteit dan ook is.

Minister, ik was ontgoocheld dat er met de feestdagen geen inrichtingsnota was. Wellicht hebt u veel tijd gestoken in het formuleren van een voorstel. Ik hoop alleen niet dat de heer Sintobin hier gelijk krijgt door te zeggen dat het op de lange baan is geschoven. Zo heb ik het niet begrepen. Ik ga er nog altijd van uit dat er geen realistisch mens is die niet open staat voor een uitstel met goede redenen. Dat het de bedoeling is dit op de lange baan te schuiven, hoop ik alleszins niet te moeten concluderen. Zeker niet nadat ik de heer Vandaele heb horen zegen dat ook zijn partij vindt dat we maatregelen moeten nemen om die landbouwers te ondersteunen. Minister, op welke termijn mogen we die inrichtingsnota verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik geef toe dat ik mijn wenkbrauwen fronste toen ik de heer Sintobin hoorde zeggen dat er allerlei politieke spelletjes worden gespeeld, en dat het de bedoeling zou zijn dat alles op de lange baan wordt geschoven, terwijl iedereen rustig blijft zitten. Ik denk dat dat niet uw bedoeling is, noch van eender welke minister van de

Vlaamse Regering. We kennen allemaal de onrust die er op dit ogenblik heerst bij de landbouwers, en we weten dat daar dringend iets aan moet worden gedaan.

Minister, u hebt tijdens de hoorzitting aangekondigd dat u voor het kerstreces zou trachten een inrichtingsnota klaar te hebben. We juichten dat allemaal toe en iedereen keek daar ook naar uit. Die timing is nu niet gehaald, maar ik neem aan dat het mogelijk is om alsnog duidelijkheid te scheppen, want dat is de prioriteit. We moeten ernaar uitkijken dat er eindelijk duidelijkheid komt.

Hadden we een half jaar geleden, toen deze regelgeving werd goedgekeurd, allemaal geweten dat het zo complex was, dat het om zoveel bedrijven ging, dan hadden we alles eens grondig moeten analyseren om na te gaan waar we dan stonden. Gedane zaken nemen echter geen keer. Verschillende collega's vragen vandaag om meer duidelijkheid te brengen over de timing.

Minister, wanneer mogen we die inrichtingsnota nu ontvangen? Ook onze fractie wil meer zicht op de timing, maar tegelijk wil ik ook vragen hoe het staat met de omzendbrief die u hebt aangekondigd. Het ANB heeft via de provinciale afdelingen al veel infovergaderingen georganiseerd voor de lokale besturen. Op de website van het ANB vindt u alle vragen terug die er leven bij de lokale besturen, vooral hoe men omgaat met de voortoets, of er al dan niet een passende beoordeling wordt gevraagd. Ook daar leeft dus heel wat onzekerheid.

Ik denk alleszins dat die omzendbrief er snel moet komen. Er moet in de eerste plaats voor onze landbouwers meer duidelijkheid komen over de juiste zoekzones, de flankerende maatregelen en de inrichtingsnota's.

Minister, kan de VLM er onmiddellijk werk van maken om meer duidelijkheid te scheppen in het dossier, om de zoekzones in te perken, en om zo meer duidelijkheid en rechtszekerheid te bieden aan alle landbouwbedrijven die er op dit ogenblik mee worden geconfronteerd? En dat is dus voor iedereen, want we weten dat wie vandaag een code groen heeft, nog geen vrijblijvende garantie heeft voor de toekomst. Volgens mij is de VLM bij machte om een en ander juist in kaart te brengen. Ik dring er dus op aan dat hier dringend werk van wordt gemaakt. Ik kijk ook uit naar het antwoord dat u zult geven over de timing.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Ik sluit mij aan bij de interpellatie en bij het debat tijdens de begrotingsbespreking in de plenaire vergadering. Daar heb ik er uitdrukkelijk op aangedrongen om vooruitgang te boeken in het IHD-dossier. We hebben een boeiende hoorzitting gehad, waarop een aantal pertinente knelpunten naar voren zijn gebracht. Daar werd ook gevraagd om snel duidelijkheid te krijgen. Dit is zeer belangrijk voor de rechtszekerheid van de landbouwsector. Snelheid is belangrijk, en ik vond het dan ook jammer dat de regering voor het reces niet tot de verhoopte beslissingen is gekomen.

Ik vernam hier net dat alle partijen bezorgd zijn over de situatie in de landbouwsector. Iedereen wil naar een oplossing toe werken opdat de landbouwbedrijven maar ook de hele landbouwsector een toekomst kunnen uitbouwen. Ik ben wel bezorgd over enkele uitspraken die bijna in dezelfde adem worden gedaan. Minister, kunt u een aantal zaken bevestigen?

Ten eerste vernam ik te velde dat men uitkijkt naar de inrichtingsnota die u zou moeten indienen. Ik heb op de agenda van de ministerraad gezien dat er iets zou zijn geagendeerd, maar ik weet niet wat. Minister, kunt u uitsluitel geven of u de inrichtingsnota, waar de collega's naar vragen, al aan de regering hebt voorgelegd? Is er een voorstel van inrichtingsnota, waarbij de oplossing wordt gegeven dat er, zoals ik het in de hoorzitting had begrepen, in eerste instantie wordt gekeken naar de rode bedrijven? Ik kijk ook uit naar een inrichtingsnota voor de oranje bedrijven. Niet alleen de rode bedrijven zitten in een benarde en

penibele situatie, maar ook, zoals mevrouw Peeters zei, de oranje bedrijven. Ook die bedrijven krijgen een serieuze claim opgelegd. We moeten bekijken hoe ook voor hen een flankerend beleid kan worden uitgebouwd.

Ten tweede, we weten nog niet precies waar we staan. In de hoorzitting werd duidelijk gezegd dat we eerst tot een zoekzoneverkleining moeten komen. Dat heeft een grote impact op het aantal getroffen bedrijven. Uit de hoorzitting bleek ook dat er twee socio-economische impactstudies moeten worden gevraagd. Die moeten duidelijkheid bieden over de specifieke beschermingszones. Wij moeten weten wat de socio-economische impact is. Dat is de enige manier om het gesprek ten gronde te kunnen voortzetten. Die elementen mogen echter niet het excuus zijn om andere beslissingen uit te stellen. Het is belangrijk dat die landbouwbedrijven daar nu rechtszekerheid over krijgen.

Soms wordt er verwezen naar de vergunnings situatie. Men zegt dan dat de vergunning van die bedrijven niet dadelijk vervalt, dat die vergunning nog vijftien of zelfs twintig jaar loopt, dat laatste als het gaat om bedrijven die hun vergunning vorig jaar kregen. Maar wij hebben te maken met ondernemers. Een ondernemer gaat geen twintig jaar stilzitten. Hij denkt dagelijks na over de richting die hij met zijn bedrijf wil uitgaan. Hij moet nu dus duidelijkheid krijgen over welke richting het in de toekomst zal uitgaan. Ik onderstreep hier dus het belang van snelheid. Wordt daar rekening mee gehouden? Ook bedrijven met een code rood, die nog een vergunning hebben voor tien, vijftien jaar, moeten nu in het debat worden betrokken. Welke toekomstplannen worden er voor die bedrijven uitgebouwd, zodat zij niet op het einde van hun vergunning over vijftien, twintig jaar moeten wachten, want dan zullen zij een waardeloos bedrijf zijn? Zij moeten nu in de inrichtingsnota, voor zover zij al ingediend zou zijn, de kans krijgen om een oplossing uit te werken.

Ten derde, er wordt vanuit verschillende hoeken mist gespuid over het aantal bedrijven. Dat is nog niet duidelijk, en het zou ook nog veranderen. De heer Ceyssens zei al dat als de overheid een beslissing neemt, het belangrijk is dat de mensen weten waar zij staan. Ik treed hem daarin bij. Ik ga er ook van uit dat die informatie correct is, dat met andere woorden de bedrijven een heel duidelijk signaal hebben gekregen. Ook al weten we allemaal op welke cijfers dat gebaseerd is en dat er daar inderdaad marges op zitten.

Minister, is het de bedoeling om effectief de impact voor elk bedrijf uitgedijferd te hebben vooraleer er keuzes worden gemaakt, ook op budgettair vlak? Het is heel belangrijk dat de sector in dezen duidelijkheid en zekerheid krijgt over de flankerende middelen en de inzetbare instrumenten. Dat hebben de bedrijven nodig om verder een toekomst te kunnen uitbouwen. Wordt er gewacht op alle cijfers of kan daar nu al duidelijkheid over gegeven worden, zodat er ook voor de landbouwsector een toekomst kan worden uitgebouwd?

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik wens u het allerbeste voor het nieuwe jaar.

Wat de interpellatie betreft, zijn er in de hoorzitting al een aantal elementen aan bod gekomen. Ik herhaal een aantal zaken even.

Dit dossier komt niet zomaar uit de lucht vallen. Mijnheer Sintobin, u zegt dat niemand van iets wist. Dit dossier gaat terug tot de jaren 90. Toen werden inderdaad een aantal keuzes gemaakt. Die werden in Vlaanderen geïmplementeerd. De voorbije jaren hebben wij de analyse gemaakt dat de beslissingen die toen werden genomen, een enorme impact hebben op het toch wel heel kleine Vlaanderen. Die beslissingen werden toen ook bij Europa aangemeld. Wij moeten er op een heel specifieke manier mee omgaan omdat Vlaanderen niet zo groot is.

We zijn hier allemaal zo dicht op elkaar bezig met economische activiteiten, terwijl wij ook ecologisch onze verantwoordelijkheid willen nemen.

We voelden dus dat dit een zeer moeilijk evenwicht zou worden. Daarom werd vijf jaar geleden beslist om met alle betrokken actoren een traject te doorlopen, om te bekijken hoe we dat in Vlaanderen op de best mogelijke manier kunnen implementeren. We wisten dat dit in Vlaanderen een heel moeilijke, bijna onmogelijke opdracht was: dit is het gevolg van de beslissingen die werden genomen in de jaren 90.

We zijn aan de slag gegaan. Wij zijn rond de tafel gaan zitten, en daar zijn een aantal conclusies uit voortgekomen. Die conclusies hielden in dat we een globaal kader moesten uitwerken, zo niet zouden alle individuele bedrijven in de problemen komen telkens als er iemand een vergunning moet krijgen, bijvoorbeeld voor een uitbreiding of als er een individuele vraag is. Het gaat niet enkel om landbouwbedrijven, voor alle duidelijkheid. Zonder globaal kader zou er telkens een ad-hocafweging gebeuren, en zouden alle bedrijven individueel, in verspreide slagorde, in de problemen kunnen komen. We zijn in april 2014 tot een beslissing gekomen. Als gevolg daarvan weten we dat 21.000 landbouwbedrijven geruststellend nieuws hebben gekregen. Voor hen is er geen probleem. Hun vergunningen komen op de langere termijn niet in het gedrang. Dan zijn er nog twee andere categorieën. Er zijn in heel Vlaanderen 135 bedrijven die het bericht hebben gekregen dat de impact die zij hebben op die speciale beschermingszones groot is en dat we daar moeten bekijken hoe het in de toekomst verder moet gaan.

Nieuw aan die analyse is dat er naast bedrijven die vroeger in natuurgebied gelegen waren en die wisten dat ze aan beperkingen onderhevig waren, nu ook bedrijven zijn in de buurt van natuurgebieden, van speciale beschermingszones, die door de stikstofdepositie een impact hebben op die natuurgebieden. Die bedrijven liggen in agrarisch gebied en hebben een vergunning die nog een paar jaar geldig is en die volledig in orde is. Zij stoten stikstof uit, die terecht komt in die natuurgebieden. Dat is nieuw en komt inderdaad zeer confronterend aan. Daarom hebben wij gekozen voor een globale aanpak, waarbij wij ervoor moeten zorgen dat er een kader is waarbinnen we naar oplossingen kunnen zoeken.

Toen hebben wij, in overleg met alle actieve landbouworganisaties in Vlaanderen, de keuze gemaakt om na die beslissing van april 2014 nu al een bericht te sturen naar die landbouwbedrijven.

Dat is zo afgesproken, dat gebeurde op vraag van de organisaties. Ook de communicatie zelf, de inhoud van de brieven, werd met de organisaties afgetoetst. We hebben bekeken hoe we het op de meest omzichtige manier konden aanpakken.

Ik weet dat het ontvangen van zo'n brief een enorme impact heeft. We mogen die niet onderschatten, het is een heel zware klap voor mensen. Niemand betwijfelt dat. Het zijn drama's. Het zijn communicaties die moeten gebeuren, daarom dat er een engagement is, dat de 135 bedrijven worden bezocht door mensen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Ze doen een eerste toets, een afweging. Ze bekijken welk bedrijf het is, hoelang de vergunning nog loopt, hoe het zit met de familiale situatie. Daar wordt een olijsting van gemaakt. De tweede stap zal inhouden dat op maat van de bedrijven wordt bekeken welke oplossingen we kunnen aanreiken met het oog op de toekomst.

We hebben gekozen voor brieven. Ik heb naar aanleiding van de hoorzitting inderdaad gezegd dat we het achteraf bekeken misschien beter niet op die manier hadden gedaan. Op het moment van de keuze vond iedereen het de beste

manier om iedereen al inzicht te geven in de toekomst. Het blijft natuurlijk een onzekere situatie.

Hadden we niet gewerkt met brieven, dan hadden we iedereen individueel op de hoogte moeten brengen. De vraag is of zoiets mogelijk is op korte termijn. Maar ook dan zou er onzekerheid geweest zijn.

Het is een keuze geweest. We moeten erachter blijven staan. De brieven zijn verzonden. Nu komt het erop aan de nazorg en de verdere begeleiding goed uit te werken.

Mijnheer Vandaele, de beslissing van 2014 houdt natuurlijk een aantal verplichtingen in. De Vlaamse Regering heeft beslist om eerst met een implementatienota te komen. Het is een keuze die de Vlaamse Regering heeft gemaakt. Uw partij stond mee achter die beslissing. Ik hoor u er nu voor pleiten om iets anders te doen, vooraleer we met de implementatienota of inrichtingsnota komen. Toen werd een andere keuze gemaakt, en dus voeren wij die nu uit.

Ik denk niet dat er beloftes niet werden nagekomen. Ik heb heel uitdrukkelijk gezegd tijdens de hoorzitting dat de inrichtingsnota er in december zou zijn. De nota was er. De nota was er en werd geagendeerd. Het is een publiek document, dat weet u. De nota werd twee keer geagendeerd op de Vlaamse Regering: op 19 december en vorige week. De nota is ter beschikking, het is een officieel openbaar document. U hoeft er dus niet aan te twijfelen: de nota is er en kan door iedereen geraadpleegd worden.

De nota bevat eigenlijk twee onderdelen, het eerste houdt in dat er een koffer is met verschillende instrumenten: allemaal keuzes waaruit een bedrijf kan kiezen. Er is daarnaast natuurlijk de vraag wat de budgettaire impact is.

Ik heb het gevoel dat we hier met een discussie bezig zijn vergelijkbaar met die over de kip en het ei. Wat moet er eerst komen? Ik hoor sommigen zeggen dat we eerst een heel gedetailleerd zicht moeten hebben op wat het allemaal zal inhouden en kosten. Aan de andere kant hoor ik u ook pleiten voor maatwerk, op maat van elk bedrijf. Om te weten welke oplossing op maat we kunnen aanbieden aan een bedrijf, moeten we natuurlijk eerst over een instrumentenkoffer beschikken, een flankerend beleid dat in de herstructureringsnota, in de inrichtingsnota staat. De koffer moet eerst goedgekeurd zijn door de Vlaamse Regering voor we op maat van een bedrijf oplossingen kunnen zoeken. Pas als met de bedrijven wordt gepraat over de concrete mogelijkheden uit de instrumentenkoffer, kan in detail een soort financiële afweging worden gemaakt. We kunnen ons verstoppen achter de uitspraak dat we eerst een duidelijker zicht moeten hebben, maar we kunnen niet praten, we kunnen niet aan de slag gaan met de bedrijven voor we de herstructureringsnota en al die instrumenten hebben.

De uitspraak dat alles eerst goed moet worden gecijferd, dat we eerst meer duidelijkheid moeten hebben, is eigenlijk een excuus om nog een beetje te wachten. Het is daarom dat ik in december een herstructureringsnota heb geagendeerd op de Vlaamse Regering. Ook ik ben ervan overtuigd dat we er snel mee moeten doorgaan en dat we dit eerst in handen moeten hebben voor we meer duidelijkheid en zekerheid kunnen geven aan de bedrijven.

De nota is er. Ze werd inderdaad uitgesteld, maar ze werd niet op de lange baan geschoven. Alle partijen in de Vlaamse Regering willen een oplossing in dit dossier. Dat werd daarnet uitdrukkelijk bevestigd. Ik ga ervan uit dat we op korte termijn de nota kunnen goedkeuren. Op basis daarvan kunnen we het gesprek verder aangaan met de getroffen bedrijven.

Er waren inderdaad nog een aantal discussies en technische punten die men graag uitgeklaard had gezien. Ze lopen ondertussen. Ik herhaal dat het niet de bedoeling is om dit op de lange baan te schuiven. Ik ga ervan uit dat de nota op relatief korte termijn terug naar de Vlaamse Regering gaat. De opmerkingen hier vandaag bevestigen dat geloof en sterken me in de overtuiging dat we in de Vlaamse Regering samen zullen werken aan een goed kader.

Ik hoop om op korte termijn iets te kunnen realiseren. We werken eraan, samen met alle partijen in de Vlaamse Regering. We zitten ondertussen niet stil. De VLM is het engagement aangegaan om de bedrijven te bezoeken en doet dat ook. Ze hebben een vragenlijst bij met alle gegevens die ze nodig hebben. Ze gaan met de mensen praten. Dat kan natuurlijk niet in een keer gebeuren. Het is mensenwerk, het vergt veel tijd. Het zijn emotionele gesprekken. Ik heb er ook al veel gevoerd. Ik heb er alle begrip voor dat het geen routinekarwei is. We kunnen de mensen van de VLM niet voor slechts een uurtje naar een bedrijf sturen om enkel een vragenlijstje af te vinken. Het vergt een heel grote tijdsinvestering. Het duurt dus wel eventjes voor alle bedrijven bezocht zijn.

In het engagement dat in april is genomen door de Vlaamse Regering, wordt onderstreept door alle partijen dat we oplossingen moeten zoeken voor de bedrijven. Dat is de weg die we verder zullen bewandelen. Er zijn natuurlijk nog veel andere stappen te zetten. Er zijn de zoekzones die we moeten verkleinen, er is de socio-economische toets. U weet dat de overleggroepen starten om ook de managementplannen en de zoekzones te verfijnen. Dit gaat nu van start. We hopen dat het concreet en vlot kan verlopen.

Het is een complex dossier waarin tal van sporen tegelijk lopen. We kunnen niet alles een-twee-drie en tegelijkertijd uitgewerkt hebben. Het is niet alleen in Vlaanderen dat met dit dossier wordt geworsteld. Ik steek me hier niet achter weg, ik wil enkel aanhalen dat men ook in Nederland worstelt met de vraag hoe we meer duidelijkheid en zekerheid kunnen geven. Het blijft natuurlijk een dossier dat verder loopt en dat heel veel aanpak op maat vergt.

Voor mij is het heel belangrijk om in het gesprek met de bedrijven een keuzemogelijkheid te kunnen aanbieden. Er moet een aanbod zijn van instrumenten. We moeten samen met de bedrijven zoeken naar een oplossing. We mogen niet vanuit de overheid opleggen wat het zal worden, wat het lot van het bedrijf is. Ook dat moeten we goed bewaken en bekijken.

Vanuit de VLM wordt er hard aan gewerkt, maar niet alleen vanuit de VLM. Er zijn tal van diensten mee bezig, ook Landbouw staat paraat en doet veel inspanningen. Ook het Agentschap voor Natuur en Bos begeleidt de verschillende processen en probeert ze tot een goed einde te brengen. Dat alles loopt nu. Ik hoop dat we snel tot de verdere goedkeuring van de herstructureringsnota komen.

Er werd gevraagd hoe het nu zit met de oranje bedrijven. Het engagement van de Vlaamse Regering houdt in om in eerste instantie een herstructureringsnota te maken voor de rode bedrijven. Uiteraard moet er ook zorg zijn voor de oranje bedrijven, ook zij moeten weten wat de impact en de passende beoordeling zullen zijn als ze een hervergunning of een uitbreiding van de vergunning nodig hebben. Er wordt aan gewerkt conform de beslissing die werd genomen in de Vlaamse Regering.

Dit is een moeilijk verhaal, een verhaal dat nogal technisch is en dat heel concreet een zware impact heeft op tal van landbouwbedrijven die jaar in jaar uit in een goed nabuurschap leven met speciale beschermingszones. Nu krijgen ze plots te horen dat er op termijn een probleem kan zijn. Dit maakt het heel moeilijk, heel emotioneel. Laten we samen zoeken naar een manier om er de best mogelijke oplossing aan te geven.

Het is niet zo dat alle 135 bedrijven op termijn zeker zullen moeten verdwijnen. Er zijn tal van andere mogelijkheden. Een aantal bedrijven zullen een andere code krijgen wanneer de zoekzones verkleind worden. Een aantal bedrijven zullen verder kunnen boeren, maar misschien op een andere manier, mits de implementatie van een aantal technieken. Het laatste redmiddel, het meest pijnlijke is dat een bedrijf om verder te doen op zoek moet naar een andere locatie. Dat is het allerlaatste, dat proberen we zo veel mogelijk te vermijden. Het spreekt voor zich dat afhankelijk van de keuze die een bedrijf maakt, er een ander financieel plaatje is. Als een bedrijf ervoor kiest om een nieuwe stal te bouwen die minder uitstoot van stikstof oplevert, dan zal dat een kleinere investering vanuit het flankerend beleid vergen dan bij een volledige herlokalisatie van een bedrijf. Dat is natuurlijk de reden waarom we er op dit moment onmogelijk een specifiek financieel plaatje aan kunnen hangen. We kunnen naar een soort vork gaan en we weten ongeveer wat de cijfers kunnen zijn, maar het is onmogelijk om op dit moment een gedetailleerd financieel plan naar voren te brengen. We weten nog niet welke instrumenten er zijn en wat ze concreet betekenen voor de bedrijven.

Dit dossier zit zeker niet op de lange baan. We hebben woord gehouden. De inrichtingsnota is er, ze ligt op de tafel. Ik hoop dat we op korte termijn in de Vlaamse Regering tot een goede beslissing komen zodat we de bedrijven op het terrein meer duidelijkheid en zekerheid kunnen geven.

Mevrouw Peeters, de omzendbrief is klaar en zal heel binnenkort worden verzonden zodat ook daar de verdere stap kan worden gezet.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Sanctorum, de essentie is natuurlijk niet of een landbouworganisatie nu wel of niet nog deelneemt aan het overleg. De essentie is natuurlijk niet wat een of ander provincieraadslid van CD&V heeft geschreven. De essentie is het al dan niet voortbestaan van landbouwbedrijven.

Mijnheer Vandaele, u zegt dat ik holderdebolder wil werken in dit dossier. Ik denk het niet. Zelfs de minister gaf aan dat dit dossier niet zomaar uit de lucht is komen vallen. Ik heb dat trouwens niet beweerd. Er wordt verwezen naar de jaren 90. We kunnen natuurlijk de vraag stellen of de beslissingen van de jaren 90 wel de juiste waren, maar dat is een totaal ander debat. Mij verwijten dat ik holderdebolder wil werken, is helemaal niet correct.

Mijnheer Ceyskens, de paniekzaaijerij is er gekomen door het versturen van de brieven. Nooit heb ik gezegd – lees er de verslagen maar op na – dat de bedrijven niet ingelicht dienden te worden, noch dat de brieven niet verstuurd dienden te worden. Ik heb gezegd dat de manier waarop de mensen werden ingelicht, verkeerd was.

De minister geeft nu trouwens zelf aan dat de VLM de 135 bedrijven individueel zal bezoeken en dat het tijd kost om de mensen uit te leggen waarover het precies gaat. Het vergt meer dan een uurtje tijd, omdat het een emotioneel gesprek is. In plaats van brieven te versturen, had men toen al de bedrijven individueel kunnen bezoeken. Men had er toen al tijd voor kunnen vrijmaken.

Mevrouw Peeters, u verwijt me dat ik zeg dat er politieke spelletjes worden gespeeld. Natuurlijk is dat zo. De minister geeft het zelf aan. Ik heb daarnet trouwens een klein voorbeeldje gezien. Het was geen woordenwisseling, maar ik heb toch een beetje ervaring in de politiek: als de minister van Leefmilieu rechtstreeks een parlementslid van een andere meerderheidspartij, in casu de heer Vandaele, aanspreekt, weet ik al direct hoe het zit. We hebben nog een

aantal vragen over andere dossiers op onze agenda staan en daarin houdt de N-VA er een andere mening op na. Dat zal straks blijken, bijvoorbeeld bij de vraag over permanente graslanden. Ik weet al hoe een en ander in elkaar zit. Komt u me dus niet verwijten dat ik zeg dat er politieke spelletjes worden gespeeld.

Het enige wat ik vraag, is duidelijkheid. Sommigen verwijten me dat ik interpelleer. Het is mijn taak om dat te doen, zeker als parlementslid van de oppositie en zeker naar aanleiding van de hoorzitting. De teneur van de uiteenzettingen van sommige commissieleden is helemaal anders dan tijdens de hoorzitting in een zaal die bomvol zat met landbouwers. Die teneur is al iets genuanceerder. Begin december, tijdens de hoorzittingen, stond bijna iedereen recht op de banken om te benadrukken dat de landbouwers gelijk hebben en dat wij hen moeten helpen. Het is vandaag eerder pianissimo bij de meeste collega's. Ik stel voor het verslag van vandaag erop na te lezen en het te vergelijken met dat van de hoorzitting.

Het enige wat ik vraag, is duidelijkheid. Mevrouw Peeters, u zegt dat bij het begin van het dossier, in april, de gevolgen niet echt goed zijn ingeschat. Wat een voorbeeld van slecht bestuur! Men neemt beslissingen waarvan men niet eens weet wat de impact zal zijn. Maanden nadien laat men de landbouwers via brief weten dat zij er waarschijnlijk mee moeten stoppen. Wat een slecht bestuur!

Minister, ik heb nergens gezegd dat dit dossier uit de lucht is komen vallen. Ik wil wel graag eens het debat voeren over de beslissingen die zijn genomen in de jaren 90 en over de vraag of dat wel goede beslissingen waren. U hebt gelijk dat het hier voor een groot deel Europees beleid betreft. Ik wil u echter vragen om te stoppen met die Europese paraplu open te trekken. U kunt natuurlijk beweren dat wij als klein land of als kleine regio niets te zeggen hebben in het Europese kapittel. Ik vind dat eerlijk gezegd geen argument. We moeten zorgen dat onze stem weerklinkt in Europa. U verstoppen achter Europees beleid vind ik totaal verkeerd.

Ik ben het ermee eens dat er een algemene aanpak nodig is. Men kan niet holderdebolder van het ene bedrijf naar het andere lopen zonder dat men iets concreets heeft om aan die mensen voor te leggen.

Wat de inrichtingsnota betreft, zegt u heel fier dat er in december wel degelijk een inrichtingsnota was op de Vlaamse Regering. Het gaat me echter over het akkoord. Tijdens de hoorzitting en tijdens de plenaire vergadering is er een oplossing beloofd aan de landbouwers. Er is niet beloofd dat er een inrichtingsnota op de tafel van de Vlaamse Regering zou liggen, maar wel dat er een akkoord zou zijn. Maar dat is er dus niet.

U belooft vandaag opnieuw dat er op korte termijn een oplossing zal komen. Wat is voor u korte termijn? Wanneer mogen wij een akkoord verwachten binnen de schoot van de Vlaamse Regering? U zegt dat u niet op voorhand met cijfers kunt gaan maar dat u wel een vork kunt bepalen wat de middelen betreft. Ik heb drie sleutelwoorden in dit dossier: rechtszekerheid, flankerend beleid en middelen. Dat zijn de zaken die de landbouwersorganisaties en de landbouwers zelf vragen. Ze werden in december met een belofte weggestuurd, ze zijn hoopvol weggegaan maar ze hebben een heel kille kerstperiode gekend. Vandaag doet u opnieuw een belofte. Ik wil weten wat u bedoelt met korte termijn. Wanneer komt er een akkoord binnen de schoot van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Wat me vooral is opgevallen, is dat de hete aardappel

in dit dossier zowat doorheen de hele coalitie is doorgeschoven. Tijdens de uiteenzettingen zei Open Vld dat dit allemaal is beslist voor zij in de coalitie zaten en dat zij er dus niets mee te maken hebben. Dat is natuurlijk niet zo loyaal aan die nieuwe coalitie. Dat is echter niet de essentie van dit dossier.

Minister, wat me het meest is opgevallen, is uw stelling dat er een inrichtingsnota is. Een inrichtingsnota die niet is gepasseerd op de Vlaamse Regering heeft eigenlijk geen statuut. Wat is de waarde van die nota? Dat is geen beslist beleid. Dat is een document – misschien een interessant document – maar toch gewoon een document. Alleen zal daar ongetwijfeld uw standpunt in staan. Minister, ik denk niet dat ik inrichtingsnota's die niet zijn goedgekeurd door de Vlaamse Regering, kan raadplegen. Ik heb het niet gecheckt, ik zal dat straks doen. Misschien is het mogelijk, maar voor zover ik weet, kan men alleen goedgekeurde documenten raadplegen. U ontkent dat, ik zal het straks met veel plezier nagaan. Maar doet u ons dan ook het plezier, minister, en niet alleen deze commissie en dit parlement maar ook de betrokkenen daarbuiten, en vertel ons wat daarin staat.

Ik denk dat er twee heikele punten zijn. Het eerste is de manier van aanpak. Hoe zult u dit exact aanpakken? Wat is de omkadering? Het tweede punt is het financiële kader, dat is de grote angel. Waar komen die middelen vandaan? Kan daar steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voor worden gebruikt? Of komen die middelen louter uit het budget voor natuurbeleid? Ik heb daar een duidelijke mening over. Als we het principe 'de vervuiler betaalt' consequent toepassen, dan moet elke sector of elk beleidsdomein daar zijn verantwoordelijkheid in nemen. Voor mij is dat duidelijk. Minister, wat is uw standpunt daarin? Staat daarover iets in de inrichtingsnota? Met andere woorden, wat is de financiële omkadering in uw voorstel?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ik heb hier veel gehoord. Mijnheer Sintobin, u verwijst naar het Europese beleid. Vlaanderen heeft destijds een aantal maatregelen voorgesteld op vraag van Europa, en Europa heeft daarmee ingestemd. Maar ik denk dat we ook niet altijd de Europese paraplu moeten opentrekken. Het is ook voor ons belangrijk dat die biodiversiteit behouden blijft. Dat is ook zonder Europa heel belangrijk voor Vlaanderen en voor de landbouw. Ik heb het dan over de rol van insecten en bijen wat de bestuiving van gewassen betreft en de daarmee samenhangende opbrengst. Biodiversiteit is dus ook belangrijk zonder dat Europa zich daarmee zou moeien.

Ik hoor dat mijn woorden van daarnet op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Ik wil daarover geen misverstanden laten ontstaan of bestaan. Ik zeg niet dat alles moet worden stilgelegd tot alle getallen, tot zeven cijfers na de komma, en alle details bekend zijn. Ik heb alleen gezegd dat ik soms bang ben voor de vlucht vooruit in zo'n complex dossier als dat van de instandhoudingsdoelstellingen. Het is de heer Sintobin die daarvoor pleit. Het is belangrijk dat we concrete maatregelen kunnen nemen aan de hand van concrete budgetten die gebaseerd zijn op correcte gegevens over wat er aan de hand is. We moeten de mensen correct kunnen informeren. De lijst van oranje en rode bedrijven zal bij benadering wel kloppen maar ze is niet waterdicht, aldus de minister. Het zal je als landbouwer maar overkomen dat je vandaag een rood bedrijf hebt en morgen niet meer. Correcte informatie is dan ook belangrijk, ook voor alle betrokkenen. En daarom pleiten wij ervoor om dat huiswerk voort te zetten. Men is daarmee bezig, dat heeft de minister net ook gezegd. Daar hangt een timing aan vast.

Wij zeggen niet dat er intussen niets meer moet gebeuren. Zoals de minister ook zei en zoals ook is overeengekomen, zal over een algemeen kader gemakkelijk

overeenstemming worden bereikt. Maar dan is het een kwestie van maatwerk om dat in te vullen.

Ik herhaal dat er moet worden voortgewerkt, er dat gebeurt ook. We moeten zowel de natuurdoelstellingen halen als de getroffen landbouwers op een efficiënte manier helpen. Een blanco cheque vragen zoals sommigen doen, is niet meer van deze tijd, mijnheer Sintobin. Dat zou ook niet correct zijn tegenover de belastingbetaler. Dat is uiteindelijk ook niet wat de getroffen landbouwers vragen. Ik kom zelf uit een landbouwstreek, ik ken heel wat landbouwers. Er staan er heel wat bij mij op de stoep, u zou ze niet te eten willen geven. De meesten van die mensen hebben voldoende gezond verstand om zelf te beseffen dat het hier om een complex dossier gaat. Zij vragen zelf geen blanco cheque zoals sommigen dat wel doen.

De voorzitter: Mijnheer Vandaele, u kunt die mensen misschien binnen vragen als zij op de stoep staan.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Eerst staan ze op de stoep en dan bellen ze aan. Vervolgens komen ze binnen en bied ik hun een kopje koffie of thee aan. Meestal willen ze dat niet en vragen ze een cognac.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Mijnheer Sintobin, we moeten hier ophouden het debat te voeren over de beste manier om slecht nieuws te brengen. Ik denk dat er geen goede manier bestaat om slecht nieuws te brengen.

Er wordt heel veel tijd uitgetrokken om die bedrijven te bezoeken. Er wordt een dag per bedrijf uitgetrokken. Indien men was begonnen met per dag een bedrijf het slechte nieuws te brengen, dan zouden er vandaag nog altijd bedrijven met de daver op het lijf zitten. Er bestaat geen goede manier om slecht nieuws te brengen, maar het moet wel gebracht worden.

Ik wil hier niet vervallen in politieke spelletjes, dat lijkt me vrij ongepast. Ik begrijp heel goed dat er een inrichtingsnota is en dat daar geen zaken in staan die indruisen tegen de bevindingen die uit onze hoorzitting zijn voortgekomen. Ik kan begrijpen dat om een of andere reden er nog niet meteen een beslissing wordt genomen en dat die beslissing al eens wordt uitgesteld maar lang mag dat niet duren. Zo niet, gaat men zich afvragen waarom die nota niet wordt goedgekeurd. Minister, uw werk zit er nu op. Nu moeten er nagels met koppen worden geslagen. Als iemand intussen van mening is veranderd en wil terugkomen op de dure woorden die zijn uitgesproken tijdens de hoorzitting, dan kan die persoon dat het best hier hardop zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil enkele collega's het geheugen opfrissen en hen eraan herinneren dat wij tijdens de vorige legislatuur in de oppositie zaten. Nu zitten wij in de meerderheid en daarin zullen wij altijd een loyale houding aannemen, voor zover dat niet duidelijk zou zijn. Een loyale houding dus maar zeker ook een consequente houding.

En dan wil ik toch ook verwijzen naar de hoorzitting die in december heeft plaatsgevonden. Tijdens die hoorzitting hield iedereen een pleidooi voor de landbouwsector. Mijn fractie blijft consequent in haar standpunten en houdt ook vandaag nog altijd een pleidooi voor de landbouwsector. De landbouwbedrijven die vandaag die negatieve berichten hebben gekregen, zijn economische bedrijven die zorgen voor tewerkstelling, en die moeten dan ook rechtszekerheid krijgen. Dat is voor ons heel belangrijk. Als men nu gaat verwijzen naar de

negatieve berichtgeving in de pers en naar Natuurpunt dat hier straks zal komen vertellen dat we moeten zorgen voor een snelle en kordate uitvoering, dan zeg ik dat er eerst rechtszekerheid moet komen voor die landbouwbedrijven.

Minister, ik dank u voor uw antwoord. De inrichtingsnota stond in december en begin januari al op de agenda van de ministerraad. Omdat het een complex gegeven is, is het logisch dat er nog een en ander over moet worden gezegd. Ik hoop dat we zo snel mogelijk tot een goede oplossing kunnen komen ten behoeve van de landbouwsector. We moeten zo snel mogelijk werk maken van de sociaal-economische gebiedsanalyse, want dat is voor ons heel belangrijk.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik heb een praktische vraag. Ik heb het debat met belangstelling gevolgd. Als dit dan toch een publiek document is, kunnen we dan een kopie ontvangen? De leden van de oppositie hebben iets minder snel toegang tot documenten.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Hangt dat document niet via een code aan de agenda van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: We zullen nagaan op welke manier dat document ter beschikking kan worden gesteld. De minister zal er ook op antwoorden.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Ik dank de minister ook voor haar antwoord. Ik heb geen telefoon nodig om vragen gesteld te krijgen. Als u het verslag van de plenaire vergadering van de begrotingsbespreking naleest, zult u zien dat ik daar al heb gezegd dat er een nota op tafel ligt. Minister, ik kijk niet enkel naar u, zoals sommigen hier wel doen. De collega's weten dat de nota op tafel ligt. Het is ook aan anderen om de sprong te wagen. Dat heb ik toen al meegegeven. Ik wilde die vraag hier opnieuw stellen omdat ik te velde hoor dat mensen aan het wachten zijn op een inrichtingsnota die zou worden voorgelegd.

Minister, ik ben u dankbaar voor uw duidelijke antwoord. Als we cijfers hebben, kunnen die nogal variëren in de tijd. Die zijn afhankelijk van welke keuzes bedrijven maken en welke keuzes de overheid zal maken. In de discussie over de voorlopige PAS (VPAS), die dringend ingang moet vinden, zal daar nog variatie in zijn. Stellen dat er mogelijk een blanco cheque wordt gevraagd en dat aangrijpen om te zeggen dat we alle beslissingen dus maar op de lange baan schuiven omdat we nog niet weten om welke gedetailleerde cijfers het gaat, zou verkeerd zijn. Daarom ben ik tevreden dat u zegt dat een vork en de noodzakelijke instrumenten ...

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Ik heb niet gezegd – voorzitter, u valt nu uit uw rol – dat alles op de lange baan moet worden geschoven. Ik heb gezegd dat het niet op de lange baan moet worden geschoven en dat we geen blanco cheques zouden tekenen.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Ik heb niet gezegd dat u dat hebt gezegd. Ik heb gezegd dat er soms wordt gezegd dat er concrete cijfers nodig zijn voor er keuzes worden gemaakt, en dat er ook wordt gesproken over blanco cheques enzovoort. Ik zeg dat dat niet mag worden aangegrepen om alle keuzes uit te stellen. Ik heb van de minister begrepen dat er een beslissing kan worden genomen over een vork en het neerleggen van instrumenten. Het is heel belangrijk dat dat niet op de lange baan wordt geschoven. Als u het met me eens bent dat dat niet op de lange baan mag worden geschoven, dan zitten we op dezelfde golfengte, en dat mag ik hier zo stellen.

Minister, ik ben ook bezorgd over bedrijven die aan de grens liggen. Ze onder- vinden soms een impact door beschermingszones op Nederlands grondgebied. Bent u daarover in overleg met Nederland, eventueel ook Frankrijk?

Minister Joke Schauvliege: De beslissing van april 2014: hebben we toen iets beslist waarvan we de impact niet kenden? Neen. We hebben vijf jaar lang met alle betrokken actoren, onderzoekers en overheidsdiensten overlegd en we wisten heel goed wat de impact was. Er is ook een impactanalyse geweest, mevrouw Peeters. Iedereen wist dat het een moeilijke beslissing was en welke de gevolgen waren. In het regeerakkoord is de beslissing van april 2014 hernomen. Alle partijen die nu in de regering zitten, willen dat spoor verder volgen en het tot een goed einde brengen.

Er wordt niet holderdebolder gewerkt. In april zijn een aantal timings afgesproken. Toen werd gezegd dat de herstructureringsnota er in december moet zijn. Daar hebben we ons op gebaseerd, en dat is de reden waarom die er in december was.

Is die nota wel of niet raadpleegbaar? Als zo'n nota is geagendeerd op de minister- raad, valt dat onder de openbaarheid van bestuur en is die dus voor iedereen ter beschikking. Als de vraag komt, kan ik die gerust ter beschikking stellen.

Wat staat er in de nota? Er staat een instrumentenkoffer in, die conform de meeste instrumenten ook voor Sigma ter beschikking is gesteld. Het gaat over reconversie, verplaatsing, beëindiging, grondenbanken, uitgestelde beëindiging, koopplicht, maar ook over investeringen die op een bedrijf kunnen gebeuren. Het is niet alleen een eindigend verhaal, het is een ruime instrumentenkoffer.

Het is essentieel dat bedrijven de keuze hebben, dat we daarmee in gesprek gaan, dat er een soort vrijwilligheid is, dat de overheid geen piste opdringt, dat we samen zoeken naar de keuze die een bedrijf kan maken. Dat is een essentieel onderdeel van de nota.

Hoe is die nota opgebouwd? Met alle instrumenten hebben we bekeken wat het budgettair betekent als iedereen voor een bepaalde piste kiest. Dat staat ook in de nota. Het is een heel brede vork. Als iedereen voor de duurste oplossing kiest, zou er 108 miljoen euro ter beschikking moeten worden gesteld.

Waar komen die middelen vandaan? Dat hangt af van welk instrument het is. Als iemand een extra investering wil doen in een bedrijf, dan kunnen die middelen uit het VLIF komen. Gaat het over andere instrumenten, dan moet het uit bijkomende middelen komen om de verdere investeringen die op het terrein moeten gebeuren, niet in het gedrang te brengen. Die keuzes moeten worden gemaakt in de herstructureringsnota.

Dat is de stand van zaken. Mijnheer Sintobin, als u me vraagt wanneer het precies op de ministerraad zal komen, dan kan ik dat niet zeggen. De coalitiepartners willen allemaal een oplossing. Op dit moment wordt verder overlegd om bepaalde technische zaken uit te klaren. Ik hoop dat dat op korte termijn kan gebeuren. Ik laat me niet vastzetten op een precieze timing. Ik heb de bezorgdheid gehoord van iedereen op dat vlak, dus ga ik ervan uit dat het op relatief korte termijn kan worden geagendeerd op de ministerraad.

Er wordt overleg gepleegd met de instanties over de grens om te kijken hoe we de stikstofdepositie berekenen en hoe daarmee om te gaan. Deze morgen was ik nog in Hamont-Achel om een bedrijf te bezoeken dat een rode brief heeft gekregen en dat vlakbij de grens ligt. Ook daar was dat de problematiek.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, inzake de timing is het toch eigenaardig dat we vandaag, als er geen landbouwers in de zaal zitten, geen termijn kunnen opgeven, terwijl er tijdens de hoorzitting wel kon worden verwezen naar eind december. Of er nu al dan niet een inrichtingsnota op de tafel van de ministerraad lag in december, interesseert me niet. Het gaat over het akkoord. Ik citeer uit het verslag van de hoorzitting waar u het volgende stelt: "Daarom hebben we een totaalpakket goedgekeurd waarmee we zo snel mogelijk rechtszekerheid willen geven. Aan de andere kant hebben we ook duidelijke afspraken gemaakt over een flankerend beleid."

Minister, de inrichtingsnota staat op de agenda van de ministerraad volgende vrijdag. Dat moet u niet bevestigen, dat wisten we al. Dan stelt u: "Ik hoop dan ook dat alle partijen een goed flankerend beleid willen en dat er vrijdag" – in december dus – "een goede beslissing kan genomen worden over de inrichtingsnota en het flankerend beleid, waar dan ook de nodige middelen tegenover moeten staan."

Minister, dat akkoord is er dus niet. Daarover gaat de hele kwestie. Ik zei dat er geen woordenwisseling is geweest, maar die is er dan toch gekomen. Het is voor iedereen duidelijk bij welke partij de knoop ligt. Als u tijdens de hoorzitting in december en tijdens bedrijfsbezoeken kunt zeggen dat u gaat zorgen voor een oplossing, dan moet u nu de moed hebben om te zeggen hoe het staat. Het gaat er mij niet om of het in augustus of december is, maar geef een richting aan de mensen, geef ze enige hoop. Zeg niet zomaar dat u het niet weet. Zeg niet: op relatief korte termijn. We zitten allemaal al een tijdje in de politiek en we weten allemaal wat dat betekent.

Minister, ik veronderstel dat u al overleg hebt gepleegd met andere actoren. U moet toch enig zicht hebben wanneer die inrichtingsnota terug op de agenda van de ministerraad komt, en wanneer u als bevoegd minister verwacht dat er een akkoord zal zijn.

U zegt dat het alleen over enkele technische kwesties gaat. Wel, als het alleen over enkele technische kwesties gaat, dan zullen de beslissing en het akkoord vlot worden bereikt. Maar ik heb de indruk dat het over meer gaat dan enkele technische kwesties. Geef dan ten minste een richting aan. Is het voor of na het reces, na Pasen, na Kerstmis?

Ik zal zorgen dat de beelden van vandaag worden verspreid. Dan zullen de mensen zien op welke andere manier er wordt gesproken als ze wel of niet aanwezig zijn. Ik vraag geen precieze datum. U antwoordt ook niet op de vragen van mijn interpellatie. Waar liggen de knelpunten en bij wie ligt de fout dat er geen akkoord is? Het is duidelijk, minister, maar u antwoordt niet op mijn vragen, en dat is de hele politieke kwestie. Daarover gaat het. *(Opmerkingen van de heer Lode Ceysens)*

Dan kan ik evengoed naar huis gaan. Mijnheer Ceysens, als ik die interpellatie vandaag niet had gesteld, dan zou ze van niemand anders zijn gekomen. Behalve misschien, in de andere richting dan, van de heer Caron. Mijnheer Vandaele, u kunt wel zeggen dat ik de vlucht vooruit neem, maar neen, dat doe ik niet, ik zeg wat de minister en de Vlaamse Regering hebben beloofd. Dat is mijn ijkpunt, daarover gaat het, dat u begin december tegen de getroffen landbouwers zegt dat het eind december door de ministerraad zal worden besproken en dat er een akkoord zal zijn.

Nu komt u in januari terug, zeggende dat u eigenlijk nog niet weet wanneer het zal gebeuren en wanneer er een akkoord zal zijn. Vandaag blijkt dat er helemaal geen eensgezindheid is in dit dossier. Dat is mijn argument om deze interpellatie hier vandaag te houden. Niet meer, maar ook niet minder.

Ik kondig een motie aan.

De voorzitter: Het Vlaams Belang en Groen kondigen een motie aan.

De interpellatie is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van ruimtelijk bedreigde bossen – 372 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik kom terug op een thema dat ik al enkele keren heb aangekaart. Uit de studie van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) bleek dat Vlaanderen ongeveer 63.000 hectare bos heeft zonder groene bestemming. Van die 63.273 hectare is maar liefst 20.811 hectare ecologisch zeer waardevol en kwetsbaar. Van die 20.811 hectare bos is er een toplaag van 12.493 hectare bos die een betere bescherming nodig heeft.

Wij hadden op het eind van de vorige legislatuur een zeer interessante parlementaire hoorzitting samen met het Agentschap voor Natuur en Bos, Bos+, de KU Leuven, Voka en de Boerenbond, die hun visie kwamen geven op het bosbeleid. Ik ben dan ook zeer blij dat in het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse Regering het plan van aanpak voor de ruimtelijk bedreigde bossen is opgenomen. Het werd goedgekeurd in januari 2014.

Minister, u weet dat ik mij in de vorige legislatuur meermaals niet goed in mijn vel voelde aangezien – ik zal het met de woorden van toen zeggen – ik mij een beetje als een pingpongbal voelde tussen de toenmalige minister Muyters en u. Ik ben dus heel blij dat de twee bevoegdheden, die van natuur en ruimtelijke ordening, nu allebei bij u berusten. Al mijn hoop rust dus deze legislatuur op u. Ik ben ervan overtuigd dat wij dit samen tot een goed einde zullen brengen.

Ik weet dat de beleidsbrief ook een aantal dingen bevat over de ruimtelijk bedreigde bossen. Jammer genoeg kon ik toen niet aanwezig zijn. Daarom wil ik nog eens dieper ingaan op dit thema.

Minister, welke prioritaire beschermende maatregelen zult u nemen voor de topbossen? Op welke wijze zult u met andere woorden de meest waardevolle bossen beschermen? U hebt in de beleidsbrief aangekondigd dat u dit zeer gedetailleerd gaat doen en dat u in overleg zult gaan met de lokale besturen. Ik had gehoopt dat u iets dieper en gedetailleerder op deze problematiek zou kunnen ingaan.

Hoe kunt u ervoor zorgen dat de zonevreemde privébossen in stand zullen worden gehouden, zeker als u weet dat de ontwikkeling van deze bossen mogelijk of zeer vaak financieel interessant is voor de eigenaars? Bij de eigenaars van parken, landgoederen en bosdomeinen leeft de grote bezorgdheid met betrekking tot de instandhouding van hun domeinen op lange termijn.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de planschade en de planbaten?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Minister, ik spreek als inwoner van de bosrijkste provincie van Vlaanderen, met verreweg het grootste bosareaal. Wie

spreekt over ruimtelijk bedreigde bossen, spreekt over eventuele harde bestemmingen die in het gedrang kunnen komen. Dat is ook een bedreiging in Limburg. Wij hebben het grootste bosareaal van heel Vlaanderen, waardoor wij het meest hebben bijgedragen aan het Boscompensatiefonds. Wij zijn trots op onze bossen. Wij hebben prachtige voorbeelden in Limburg. Voorzitter, misschien moeten wij daar eens op bezoek gaan. Wij hebben het Nationaal Park Hoge Kempen, wij hebben de duinengordel, wij hebben bosland. Maar dat mag geen handicap worden voor Limburg. Sinds er gesproken wordt over ruimtelijk bedreigde bossen, krijg ik veel telefoons van lokale mandatarissen over de partijgrenzen heen. Zij zeggen: "Wij hadden in het verleden in die kmo-zone, dat industrieterrein of dat woongebied inderdaad een bos. Wij hebben altijd respect gehad voor dat bos." Als wij die bossen zullen herbestemmen, heeft dat voor onze regio serieuze consequenties.

Minister, ik vraag u om rekening te houden met de problemen die zich voordoen waar die bossen zich bevinden en waar het oorspronkelijk de bedoeling was om harde functies te realiseren die voor bepaalde regio's heel erg noodzakelijk zijn.

Ik vat kort samen: ruimtelijk bedreigde bossen mogen niet de aanleiding zijn om bepaalde regio's te bedreigen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, uw conceptnota over de aanpak van de ruimtelijk bedreigde bossen is bijna een jaar oud. Een evaluatie is dus wel op zijn plaats. Mijn toenmalige collega Dirk Peeters was zeer kritisch voor die aanpak. Daarom heeft hij een eigen voorstel van decreet ingediend. Dat ging heel wat verder dan wat u voorstelde. Zijn voornaamste zorg was dat uw conceptnota onvoldoende garantie op resultaat bood, dat er onvoldoende financiering was, en dat er niet werd voorzien in een tussentijdse bescherming in afwachting van een definitieve oplossing.

Minister, wat is nu eigenlijk uw planning? Plant u om zoveel hectare ruimtelijk bedreigd bos per jaar te beschermen? Hoeveel hectare werd er intussen daadwerkelijk beschermd? Na een jaar mogen we dat al eens vragen. Is er al enige impact op de praktijk in het veld? Werd er al een ruimtelijk bedreigd bos, ten dele of in zijn geheel, gekapt? Hebben wij daar zicht op?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik wil even inzoomen op de conceptnota waarnaar al een aantal keren is verwezen, meer specifiek wat betreft de verschillende bestemmingen. Als ik het goed voorheb, is de screening gebeurd van wat we aan bossen hebben in de beschermingsclassificatie wonen-industrie-landbouw. Minister, kunt u bevestigen dat dit voor industrie in oppervlakte veeleer beperkt zou zijn? Ik hoorde dat men dit na een eerste screening meer in detail is gaan bekijken. Er zouden daar wel wat onnauwkeurigheden in hebben gezeten. Geeft dit een ander resultaat wat betreft het aantal hectare bedreigde bossen in industriegebied?

Wat betreft wonen is het beeld wat diverser. Er zou sprake zijn van een grote versnippering van bossen. Hoe kunnen we daar tot een bescherming van bedreigde bossen overgaan? Minister, welke instrumenten wendt u daarvoor aan? Wij hebben in het verleden al gepleit om daartoe sectorale RUP's aan te wenden. Wij weten dat u daar geen groot voorstander van bent, maar op die manier kun je de topbossen het best en het gemakkelijkst beschermen in afwachting dat er een RUP wordt goedgekeurd om een stukje bedreigd bos in de buurt mee te nemen. Dat is in het verleden al op een zeer correcte manier gebeurd. Maar het lijkt ons wat traag te gaan.

Dan blijft nog het relatief grote aandeel bedreigde bossen in landbouwgebied. Minister, hoe zult u dat aanpakken? Welk instrument zult u prioritair inzetten om de bescherming daar te realiseren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de nota waar u naar verwijst, wordt inderdaad uitgevoerd. Er is een aangepaste interne richtlijn opgemaakt voor onze eigen diensten. Dat was zo aangekondigd. Wanneer het Agentschap voor Natuur en Bos een vraag tot ontbossing krijgt, wordt deze richtlijn gehanteerd, zodat de bossen uit de toplaag beter beschermd zijn tegen ontbossing.

Voor alle bossen uit de toplaag – dat is de kwetsbaarste laag, met de waardevolste bossen die zonevreemd zijn en die we hebben afgebakend – die in harde bestemmingen liggen – en dan hebben we het over woon- en industriegebied –, werd een analyse gemaakt zodat we ter plaatse alles konden screenen. Er waren inderdaad nog een aantal onnauwkeurigheden of fouten. Voor een deel hiervan, waarvoor een herbestemming aangewezen lijkt, moet dit gebeuren via planprocessen of via nieuwe planinitiatieven. Deze analyse was tijdsintensief en is gebeurd wat betreft bossen gelegen in industriegebieden en woongebieden. De analyse is volop bezig voor de bossen gelegen in agrarisch gebied.

Op 5 september 2014 heeft de Vlaamse Regering op vraag van het parlement de verstrengde compensatie goedgekeurd om ervoor te zorgen dat er, wanneer je tot ontbossing overgaat, een verhoogde compensatie moet worden betaald. Daarmee is een Besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001 gewijzigd. Deze wijzigingen liggen volledig in de lijn van het 'Plan van aanpak ruimtelijk bedreigde bossen'.

Er zijn drie concrete maatregelen. Ontbossingen van meer dan 3 hectare zullen voortaan alleen in natura gecompenseerd kunnen worden, en dat geldt ook voor gefaseerde aaneensluitende ontbossingen door eenzelfde initiatiefnemer, die dus eigenaar is van verschillende bospercelen. Ontbossingen van Europees te beschermen boshabitat moeten ruimer gecompenseerd worden. Ze worden met een factor 3 vermenigvuldigd.

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek heeft deze screening uitgevoerd en bekendgemaakt. Hierbij is een overgangsregeling voorzien. De oude regeling blijft van toepassing op de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning tot ontbossen of voor een verkavelingsvergunning van beboste grond, of voor ontheffingen die reeds waren ingediend voor de nieuwe regeling. De nieuwe regeling wordt toegepast voor nieuwe aanvragen die zijn ingediend na het van kracht worden van de nieuwe regeling, 17 juli 2014. Wat daarvoor werd aangevraagd, valt onder de oude regeling.

We hebben al bedreigde bossen naar een zone-eigen bestemming, dus bosgebied, herbestemd. Zo heeft de Vlaamse Regering op 19 december 2014 het GRUP Zwinpolders goedgekeurd. Hierin wordt het Koningsbos van 4 hectare herbestemd. Op 19 december 2014 werd het GRUP Dijlevallei voorlopig vastgesteld. Ook hier zijn er twee zones met ruimtelijk bedreigde bossen.

Er werd een conceptnota opgemaakt voor een globale aanpak van ruimtelijk bedreigde bossen in woon- en industriegebied. Deze nota wordt binnenkort op de Vlaamse Regering geagendeerd. Er wordt een opdeling gemaakt en er zal bekeken worden of we dit verder zullen aanpakken door middel van specifieke GRUP's of via een overkoepelend RUP. Mijnheer De Bruyn, dat wordt verder bekeken.

Mevrouw De Vroe, bij de analyse van de toplaag was eigendom geen criterium. Wij maken geen onderscheid tussen privé- en niet-privébossen. Het is natuurlijk

wel de bedoeling om privébossen beter te beschermen, zodat de bedreiging ook daar tot een minimum wordt beperkt.

Wij proberen rekening te houden met de bezorgdheden op het terrein. Binnen de huidige bos- en natuurregelgeving zijn er al tal van maatregelen die bossen moeten beschermen en die bepalen dat ze in stand moeten worden gehouden. Wij proberen ook de boseigenaren te ondersteunen. Het Bossencompensatiefonds staat ter beschikking voor bebossing, er zijn subsidies voor herbebossing, subsidies voor ecologisch bosbeheer, enzovoort. Ook in het kader van het nieuwe Natuurdecreet krijgen privé-eigenaars eenzelfde vergoeding voor de realisatie van dezelfde natuur- en bosdoelen en kunnen ze meewerken aan de instandhouding van de Vlaams bos- en natuurgebieden.

Ook over de planbatenregeling werd een vraag gesteld. Er is een actualisatie van de tarifiering. Het moet nog concreet worden omgezet, een voorstel ligt er op tafel. Daarnaast wordt in samenwerking met de Vlaamse Belastingdienst gewerkt aan een geactualiseerd monitoringrapport. Daarin wordt een stand van zaken opgenomen van de ingekohierde bedragen, de effectief geïnde bedragen en de verdeling ervan.

Voor de evaluatie en verbetering van de planschaderegeling heeft de Vlaamse Regering de verdere uitvoering van de conceptnota 'Harmonisering van compenserende vergoedingen' vooropgesteld. Zoals ook opgenomen werd in mijn beleidsnota, zal de nota verder worden geoperationaliseerd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij en Ruimte Vlaanderen.

Vanuit het streven naar vereenvoudiging en transparantie wordt er ook gezorgd voor afstemming tussen de verschillende types van regelingen, waaronder ook de planschadevergoeding voor de eigenaar als gevolg van een bestemmingswijziging. Deze nieuwe planschadevergoeding zal alle andere integreren zodat het één systeem wordt. Dat is veel billijker. Het zal een evenwichtig systeem zijn.

Er werd gevraagd naar cijfers over het aantal vergunningen die verleend zijn. Ik heb ze niet bij me. Ik zal opvragen of er vergunningen verleend werden, ik heb er geen zicht op. Ik heb ook geen overzicht van wat er allemaal aan vergunningen op de verschillende niveaus werd verleend. Ik zal de cijfers opvragen zodat ze ter beschikking zijn.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, ik dank u voor het uitgebreid antwoord. We zullen het dossier samen met u verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Mevrouw De Vroe, ik vraag me toch af wat uw reactie vorig jaar zou zijn geweest, toen u niet in de meerderheid zat.

Minister, ik twijfel er niet aan dat er allerlei nota's worden gemaakt en instrumenten worden ontwikkeld. U kwam nogal vaak terug op de verhoogde boscompensatie. Het punt is nu net dat herbebossing niet zomaar waardevolle bossen kan compenseren, ook al wordt de compensatieregeling verhoogd.

We hebben het over een toplaag van 12.493 hectare bos. Tijdens de technische uitleg hebt u een paar hectare kwetsbaar bos vernoemd dat effectief werd beschermd. U moet dan toch toegeven dat er weinig perspectief is om die fameuze toplaag echt te beschermen? Of heb ik het fout? Collega's, is het een foute inschatting? Op één jaar tijd hebben we een paar hectare effectief

beschermd van een toplaag van 12.493 hectare bos. Het ontbreekt mijns inziens aan perspectief om die problematiek nu eindelijk eens aan te pakken.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Minister, u gaf aan dat de screening wat betreft industrie en wonen, de harde bestemmingen, is afgerond. Het zou fijn zijn om ook daar de hectareresultaten van te krijgen.

We hebben ook opnieuw de vraag gesteld of een sectoraal RUP een oplossing kan bieden, met name wat betreft het overgrote deel van de toplaagbossen die in landbouwbestemmingsgebied gelegen zijn.

Nog een bedenking wat het woongebied betreft: het beeld is er veel gedifferentieerder. U hebt niet echt geantwoord welk instrument daar preferentieel wordt ingezet.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u hebt het natuurlijk helemaal fout. U zegt dat het een herbestemming moet krijgen om beschermd te zijn, maar dat is niet zo. Ik heb al een aantal keer proberen uit te leggen, ook daarnet, hoe het zit, maar ik denk dat u het niet wilt snappen. Het is niet omdat een bos in een industrie- of woongebied ligt dat het niet beschermd is. We hebben juist de interne verstrengde richtlijn toegepast om ervoor te zorgen dat ze wel beschermd zijn. Het vraagt natuurlijk wel wat inspanningen. Die discussie hebben we hier de voorbije jaren ook gevoerd. Je zult maar eigenaar zijn van een stuk bouwgrond waar bomen op staan die plotseling tot die laag behoren. Je zult maar plotseling te horen krijgen: "dikke pech, dat stukje bouwgrond waar u eigenaar van bent, daar kunt u niets meer mee doen, want er groeien bomen op". We moeten er op een goede manier mee omgaan. We moeten zoeken hoe we tot oplossingen kunnen komen. Daarom hebben we de toplaag vastgelegd. Het zijn de meest kwetsbare bossen die heel belangrijk zijn in de boshabitat. We hebben ze beter beschermd.

We moeten ook opletten dat we geen tegenreactie krijgen. Die discussie hebben we hier ook al een aantal keer gevoerd. Als we te strikt alle bebossing verbieden, zal er niemand nog op stukken braakliggende grond spontaan bomen laten groeien. Iedereen zal direct alle bomen wegdoen opdat het toch maar geen bos wordt. Niemand wil later in de problemen komen, niemand wil een stuk grond waarmee hij niets kan doen. Daar gaat het effectief wel om, mijnheer Sanctorum. Het is het gevaar dat schuilt in grote uitspraken zoals: "Alles wat spontaan groeit, moeten we laten staan."

Het is daarom dat we de ophijsting hebben gemaakt, dat we hebben beslist dat de toplaag voor ons cruciaal is. We waren het daarover eens. We hebben die toplaag beter beschermd. We zullen binnenkort binnen de Vlaamse Regering de keuze moeten maken om verder te gaan met de aparte RUP's waar we de herbestemmingen invoeren of om over te schakelen op een algemeen sectoraal plan waarin we delen van de bossen herbestemmen. Nogmaals: het gaat om industrieterreinen en woongebied. Zo evident is het niet voor concrete eigenaars. Ik wil garanderen dat als de Vlaamse overheid een sectoraal ruimtelijk uitvoeringsplan neerlegt en het in openbaar onderzoek gaat, we allemaal heel wat reacties zullen krijgen van bezorgde burgers. Iemand met een bedrijf aan een industrieterrein dat plots niet meer mag uitbreiden, zal vragen hoe hij vergoed zal worden, welke oplossing er zal komen.

Het moet algemeen bekeken worden. We zijn ermee bezig. De keuze zal binnenkort aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Ik wil hier maar een

nuance aanbrengen. Het is niet omdat het niet herbestemd is naar bos, dat die bossen niet beschermd zijn. Dat is helemaal fout. U weet dat daarvoor een vergunning nodig is. Het is juist bij die vergunning dat wordt bekeken of het een kwetsbaar bos is. Er is een veel striktere toepassing dan vroeger.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het scheuren van poldergraslanden ondanks voorlopige bescherming – 586 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van de heer John Crombez tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het openbaar onderzoek rond de kaart van de historische poldergraslanden – 624 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, op 26 september 2014 besloot de Vlaamse Regering de waardevolle historisch permanente poldergraslanden voorlopig te beschermen, dit op basis van een geactualiseerde inventaris van 12.000 hectare, opgesteld door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Tijdens de politieke voorbereiding werd de vraag gesteld of er geen bewarende maatregelen – een moratorium bijvoorbeeld – ingesteld moesten worden in afwachting van de definitieve bescherming. Sindsdien werd die vraag in de commissie ook nog eens gesteld door collega Crombez.

De hoop dat de landbouwers geen onomkeerbare dingen zouden doen in de overgangperiode, blijkt jammer genoeg vergeefs te zijn geweest. Er werden op verschillende plaatsen opnieuw waardevolle graslanden gescheurd. Dat is bijzonder jammer, ook voor de landbouwsector zelf, want als er onvoldoende historisch permanente graslanden overblijven om de instandhoudingsdoelstellingen voor bepaalde soorten te realiseren, zal er aan natuurherstel gedaan moeten worden. Niemand heeft baat bij zo'n dure en ingrijpende werkwijze. Als we die kunnen voorkomen: graag.

Intussen blijven onduidelijkheden bestaan. Ik las een paar antwoorden van u op vragen. Ze spreken elkaar wat tegen of ze hebben minstens een andere teneur. Ze liggen in de tijd heel dicht bij elkaar.

In een antwoord op de vraag van collega Crombez van 7 oktober 2014 zegt u: "Een misverstand dat vaak voorkomt, is dat het niet zo is dat die historisch permanente graslanden nu niet beschermd zouden zijn. In alle gebieden die binnen de vogelrichtlijngebieden of binnen een groene gewestplanbestemming liggen, bestaat er een verbod op scheuren. Voor alles wat niet binnen die twee bestemmingen valt, is er een vergunningsplicht. Daar wordt dus controle op uitgevoerd. Doen uitschijnen dat de regeling vandaag te weinig of geen bescherming biedt, is fout."

Twee dagen later, op 9 oktober is er het antwoord op een schriftelijke vraag van collega Vanderjeugd. Ik citeer uit uw antwoord: "Alle historisch permanente graslanden en poldergraslanden waarvoor geen verbod op wijziging of geen vergunningsplicht geldt, dus hoofdzakelijk de graslandpercelen in agrarische

gebieden, kunnen gescheurd worden.” In dit antwoord zegt u eigenlijk: “Doe maar!” Dit antwoord heeft een heel andere teneur dan het antwoord dat u twee dagen eerder aan de heer Crombez gaf.

Als we proberen om er uit te geraken, kijken we ook even naar de website van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Daar staat het volgende te lezen. Het is eigenlijk de interpretatie die ik er zelf ook altijd aan gegeven heb. Er staat dat het wijzigen van minder kwetsbare vegetaties in gele, groene en geelgroene bestemmingen natuurvergunningplichtig is. Het microreliëf, laantjes, poelen, depressies, is immers een klein landschapselement dat ook vandaag rechtstreeks is beschermd. Er is vergunningplicht door het decreet op het natuurbehoud van 1997.

Natuurinspectie zou volgens mijn interpretatie, die ook die van ANB is, dus pv's moeten opmaken als die elementen vernietigd worden. Graslanden kan men moeilijk scheuren zonder die elementen te vernietigen. Dat kan misschien in een enkel geval, maar dat zal hoogst uitzonderlijk zijn.

We zouden denken dat er inderdaad een vergunningplicht is en dat dus moet worden opgetreden als men geen vergunning heeft. Blijkbaar treden de inspecteurs niet op. In de wandelgangen vernemen we dat dat komt omdat ze daar geen steun voor krijgen van het kabinet.

Het stilzitten van Natuurinspectie leidt tot de absurde situatie dat waardevolle graslanden, die voorlopig beschermd zijn door deze regering, ook nu nog gescheurd worden.

Minister, is Natuurinspectie sinds de start van het openbaar onderzoek reeds opgetreden bij scheuringen op de percelen die deel uitmaken van het openbaar onderzoek?

Zo neen, zult u de inspectie de opdracht geven dat alsnog te doen?

Zo neen, hoe zult u vermijden dat de voorlopig beschermde waardevolle graslanden toch gescheurd worden? Dat lijkt me toch niet de bedoeling van de beslissing die we een paar maanden geleden samen hebben genomen.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, er moet zoiets bestaan als appreciatie voor hardnekkigheid in die zin dat we met 2015 het vijfde jaar zijn ingegaan dat we proberen om over dit onderwerp een antwoord en een actie met impact van u te krijgen. Nu zitten we in de fase dat het openbaar onderzoek rond de kaart van de historische poldergraslanden op 12 december jongstleden is afgerond. Ik had u daar graag een paar vragen over gesteld.

Toen ik de vraag indiende, dacht ik dat de polarisatie een beetje verdwenen was. Gisteren heeft Open Vld zijn akkoord om de poldergraslanden te beschermen ingetrokken, dat hebt u misschien gehoord. Eigenlijk is de polarisatie er nog steeds. En uit de punten die de heer Vandaele terecht aanhaalde, blijkt bovendien dat vijf jaar lang uw antwoorden verschillende richtingen uit zijn gegaan. Het gevolg is dat de poldergraslanden gescheurd worden.

Mevrouw Peeters van Open Vld zei daarstraks: “We zijn loyaal, ook als het natuur betreft”. Dat is dus gedaan. Gisteren hebben ze de loyauteit in dit dossier opgezegd. Het is nog iets anders dan bossen. Het gaat om permanente graslanden. Dat betekent: eenmaal gescheurd, altijd verloren!

Van de niet-beschermde graslanden is er 20 procent al verloren gegaan. In de tijd dat u minister bent, blijven er aan een tempo van 1 procent extra per jaar

verloren gaan. Op dit moment ook nog, daar heeft de heer Vandaele absoluut gelijk in. Ik denk eigenlijk dat de discussies die we hier in het parlement voeren en het feit dat er beslissingen worden genomen zoals in april 2014, allemaal niets uithalen. Het gaat gewoon door. Doordat één van de drie meerderheidspartners zijn steun gisteren heeft ingetrokken, maak ik me geen illusie meer.

Ik denk ook dat we uw antwoorden aan iedereen die deze poldergraslanden belangrijk vindt en weet dat die eenmaal gescheurd, definitief verdwenen zijn, niet meer serieus kunnen nemen. Er zal alleen iets veranderen als u er op het terrein iets aan doet. De heer Vandaele heeft terecht opgemerkt dat uw antwoord op een schriftelijke vraag van mij begin oktober anders is dan het antwoord op een vraag van iemand uit de meerderheid een paar dagen later. U hebt gezegd dat voor een volledige bescherming ongeveer 4 miljoen euro nodig zou zijn. Dat is complete nonsens. Ik wil u vragen of u zeer duidelijk het nieuwe standpunt van Open Vld wilt verwerpen en de meerderheid aan het akkoord wilt houden. Dat moet duidelijk worden. Zo niet, blijft er erfgoed verloren gaan.

Hoeveel bezwaarschriften zijn er uiteindelijk ingestuurd tijdens het verloop van de procedure? Hoe gaat de verificatiecommissie te werk? Is het uiteindelijke advies van de verificatiecommissie openbaar en hoe zal dat raadpleegbaar zijn? Ik stel die vraag omdat mensen zelf willen zien wat het gevolg is van wat u wel doet en niet doet.

In de procedure is normaal voorzien dat percelen kunnen worden geschrapt, maar niet dat er geen percelen kunnen worden bijgevoegd. De zone van de Waleweiden is zeer beperkt aangeduid. De Bourgognepolder is helemaal niet aangeduid. U vraagt zich misschien af waarom dat dossier mij interesseert. Welnu, mijn ouderlijk huis staat midden in de Bourgognepolder. U mag dat gerust weten. En dat is geen persoonlijk feit, want het gaat over heel West-Vlaanderen. Daarstraks is nog gezegd dat nog duidelijk zal worden of die bescherming pro of contra de landbouw is. Dat is niet pro of contra de landbouw, er zijn landbouwers die nu ageren tegen de bescherming en die zeggen dat ze die gronden om de vijf jaar ploegen en herinzaaien. Als ze die graslanden om de vijf jaar ploegen, dan zijn het geen permanente poldergraslanden meer. Ik ben opgegroeid in die polders en natuurlijk gaat het me aan. Ik zou bijna geloven dat u dit doet om mij te pesten omdat ik daar nu al vijf jaar vragen over stel, maar die polder is zelfs niet opgenomen. Is er nog een kans dat percelen bijkomend zullen worden opgenomen?

Hoe ziet u de juridische verankering van de bescherming van deze poldergraslanden? Dat is misschien wel de belangrijkste vraag rekening houdend met de historiek dat alle voorgaande antwoorden niets hebben uitgehaald en dat men aan een tempo van 1 procent per jaar blijft verder scheuren. Niemand gelooft nog dat er bescherming komt. Maar als die er dan zou komen, is er dan een juridische verankering mogelijk? Hoe ziet u die? Kunt u formeel bevestigen dat dit in een beweging met de definitieve goedkeuring van de kaart, en liefst zo snel mogelijk, zal gebeuren?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik heb tijdens mijn interpellatie al een aanzet gegeven voor deze vraag.

Mijnheer Crombez, hoewel ik het eens ben met Open Vld, hebt u gelijk wat Open Vld betreft. Ik vind het dan ook bijzonder spijtig dat de heer Vanderjeugd hier niet is. Misschien is hij verhinderd, of zit hij in een andere commissie of is hij bezig met zijn gemeentebestuur in Staden. Hij klopt zich stoer op de borst op zijn website, maar hij is hier vandaag niet aanwezig om de stelling van Open Vld naar voren te brengen.

Gisteren was er blijkbaar een overlegmoment tussen de West-Vlaamse Open Vld-parlementsleden en een aantal lokale afdelingen in West-Vlaanderen waarop dit dossier werd besproken. Ik zal hier niet het volledige artikel voorlezen dat op de webstek van de heer Vanderjeugd staat, maar hij eindigt als volgt: "Iedereen was het erover eens. De leefbaarheid van een landbouwbedrijf primeert. Onze fractie zal dan ook een duidelijk signaal geven aan de Vlaamse Regering. Tot hier en niet verder."

Wat hij met 'tot hier en niet verder' wil zeggen, weet ik niet. Men kan daar zowat alle kanten mee uit. Het is een beetje als zeggen dat iets op korte termijn zal gebeuren. Het gaat echter om een belangrijk signaal.

Hij schrijft verder: "Op de gevel van het Diksmuidse stadhuis flankeren volgende woorden het wapenschild: landbouw en nijverheid. Aan dit tempo kunnen we ze over x aantal jaren vervangen door natuur en faillissement." Dat is straffe taal, en ik vind dan ook dat hij het lef moet hebben om dat hier te komen vertellen.

Het is essentieel wat we verstaan onder permanent grasland. Als men de definitie bekijkt in het Natuurdecreet, dan heb ik de indruk dat een aantal bezwaren die nu zijn ingediend, onder andere door landbouwers via landbouworganisaties, inderdaad terecht stellen dat een bepaald perceel niet beantwoordt aan die definitie. Het gaat dan over de halfnatuurlijke vegetatie. Er zijn bezwaren ingediend, en de heer Crombez heeft het zelf toegegeven, die inderdaad roteren qua teelt. Er zijn zelfs bezwaren ingediend waarbij het gaat over bestaande zogenaamd permanente graslanden waar sinds jaar en dag gebouwen op staan. Minister, hoe gaat u om met die bezwaren? Beantwoorden de bezwaren aan de definitie van permanente graslanden?

Collega's van CD&V en van Open Vld, in de West-Vlaamse provincieraad werd een motie voorgelegd over het dossier betreffende de permanente graslanden die enkel werden goedgekeurd door Groen en de N-VA. Van een alliantie gesproken! En dat gebeurt dossier per dossier. Ik hoop dat de meerderheidspartijen CD&V en Open Vld zich eindelijk eens gaan bezinnen over de houding van de N-VA ten opzichte van de landbouw.

De motie gaat zelfs nog een stapje verder dan wat hier in de Vlaamse Regering is beslist. Hoe zit het nu met de timing in verband met die verificatiecommissie? Volgens een aantal landbouwers is april niet het juiste moment voor een beoordeling. Men moet daar rustig de tijd voor nemen en niet de vlucht vooruit nemen, mijnheer Vandaele. U verweet me daarstraks de vlucht vooruit, maar in uw motie neemt u de vlucht vooruit. *(Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele)*

Die provincieraadsleden zuigen dat niet uit hun duim, dat gebeurt op uw aansturing, mijnheer Vandaele. De provincieraad van West-Vlaanderen vraagt aan de Vlaamse Regering een snelle beslissing over de definitieve kaart van historisch permanente graslanden zonder dat daarin zones worden uitgesloten en het invoeren van uitgebreide beschermingsmaatregelen bestaande uit een ruim verbod op scheuren. Minister, wat is uw standpunt hierin? Hoe gaat u om met die bezwaren? Bent u bereid om voldoende tijd te nemen? Bent u bereid om daar mensen op af te sturen om ter plaatse te gaan kijken wat de effectieve toestand is van die graslanden? Beide collega's hebben het hier over permanente graslanden. De heer Vandaele heeft het in zijn tekst over de kleine rietgans. Als ik echter moet kiezen tussen de kleine rietgans en de landbouwer en zijn inkomen en de rechtszekerheid voor zijn bedrijf, dan is mijn keuze snel gemaakt.

Minister, net als de collega's vraag ik duidelijkheid. Misschien kunnen de parlamentsleden van CD&V en Open Vld ook even hun standpunt toelichten.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Ik dank de heren Crombez en Sintobin om de standpunten van onze partij zo grondig te analyseren. Ik kan inderdaad bevestigen dat gisteren een tweetal collega's een lokaal initiatief hebben genomen en een aantal mensen hebben ontvangen over de problematiek van de historische graslandpolders, vooral dan omdat daarover duizend bezwaren zijn ingediend. Onze collega's hebben daar gezegd dat de economische belangen en de leefbaarheid van de landbouwbedrijven hun na aan het hart liggen. Wij hebben dat hier daarnet ook gezegd. Mijnheer Crombez en mijnheer Sintobin, wij zeggen dat niet alleen wanneer op een hoorzitting heel veel landbouwers aanwezig zijn, wij zeggen dat altijd. Hebben wij nu een heel ander standpunt dan het standpunt dat in het verleden is ingenomen over die historische poldergraslanden? Zeggen wij plots dat die massaal gescheurd kunnen worden? Neen, dat hebben wij nergens gezegd, noch onze twee collega's. Mevrouw De Vroe heeft in het verleden het hele verhaal altijd gesteund. Feit is wel dat er vandaag heel wat bezwaren op tafel liggen die grondig zullen worden geanalyseerd en bekeken. Ik heb er alle vertrouwen in dat de Vlaamse Regering op dat vlak grondig haar werk zal doen.

Mijnheer Sintobin en mijnheer Crombez, wij zijn liberalen. Wij gaan niemand bij het handje houden en zeggen wat hij of zij moet doen of zeggen. Bij andere partijen is dat misschien wel het geval. En ondanks het feit dat wij liberalen zijn, blijven wij loyaal aan de beslissingen die worden genomen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik sluit me aan bij de vragen. Ik wil ook van de gelegenheid gebruikmaken om een aantal bedenkingen te formuleren.

Ik richt me in eerste instantie tot de collega's van Open Vld. Dit is een discussie over wat men het absolute eigendomsrecht zou kunnen noemen. Mag men scheuren of niet? Dat is blijkbaar iets waar de eigenaar van de landbouwgrond, eventueel de pachter, absoluut autonoom over zou moeten kunnen beslissen, tegen welke argumenten ook in. Een soort van minimale beschermingsstatus is blijkbaar niet geoorloofd. Iedereen weet toch dat een poldergrasland niet hetzelfde is als een natuurgebied en ook niet dezelfde status heeft. Het brengt ook helemaal niet de leefbaarheid van de betrokken landbouwbedrijven in het gedrang. Ook dat is iets wat tijdens de persconferentie waarvan sprake de hele tijd wordt gezegd, alsof de bescherming van die poldergraslanden hun economische toekomst zou hypothekeren. Er zijn bijvoorbeeld geen strikte bemestingsbeperkingen.

Het betreft hier een verhaal van het Algemeen Boerensyndicaat en Open Vld – ik geef nu een voorbeeld van desinformatie – dat het zou gaan om een economische ramp voor de boeren. Zij moeten om de vijf jaren hun poldergrasland herinzaaien. Daardoor is de smaak van het gras beter, dat komt de koe en de melk ten goede. De biodiversiteit van de huidige poldergraslanden is echter veel groter dan eenzijdig aangelegde moderne hedendaagse weides. Dat verhaal slaat dan ook nergens op. Er zijn ook veel landbouwers in die gebieden die net de kwaliteit van de melkproductie hoog inschatten vanwege die diverse vormen van voeding op die poldergraslanden. Ik denk dat men absoluut moet stoppen met dit soort van desinformatie.

Het is niet de leefbaarheid van de bedrijven die in het gedrang komt maar wel een soort van vrijheidsbeperking die sommige mensen heel moeilijk kunnen verdragen. De vakorganisaties dragen in dat verhaal een grote verantwoordelijkheid. De taal die hier wordt gebruikt, is niet meer van deze tijd. Zo blijft het ook oorlog.

Ik wil verwijzen naar de provincieraad van West-Vlaanderen, naar het merkwaardige initiatief van Groen samen met de N-VA inzake de poldergraslanden, waarmee ik overigens heel blij ben. Het toont aan dat je soms de moed van je overtuiging moet hebben en de moed moet hebben om een moeilijke beslissing te nemen.

Minister, de voorzitter van het ABS stelt dat wat er gebeurt in het openbaar onderzoek, ongeldig is omdat zo'n 20 procent van de boeren die eigenaar of gebruiker zijn van deze percelen poldergrond, niet eens waren geïnformeerd over dit openbaar onderzoek. Er was geen aankondiging in de media en geen openbare bekendmaking. Dat kan niet. Minister, ik kan u een appreciatie geven van die opmerking. Is het wel of niet wettelijk?

Mijn laatste bemerking gaat over de zogezegd 1200 klachten. Ik denk trouwens dat er 1600 bezwaarschriften zijn ingediend. Ik kan u verzekeren dat er meer positieve dan negatieve bezwaarschriften zijn ingediend. Met positief bedoel ik mensen die de bescherming van de poldergraslanden steunen en dat ook uitdrukkelijk in hun bezwaarschrift formuleren. De negatieve zijn een minderheid.

Ten slotte over de waarheid inzake het standpunt van Open Vld: "Van de 12.000 hectare in dit beschermingsplan zijn er al 6000 die een bescherming hebben in een ander statuut. Ik vraag dat die 12.000 hectare poldergraslanden niet worden beschermd", zegt volksvertegenwoordiger Francesco Vanderjeugd, Open Vld. Waarvan akte. Dat is een droevige opmerking.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Ik heb het genoeg om het dossier van de historisch permanente graslanden al enkele jaren te volgen, al van 1995. Het is jammer dat dit tot vandaag wordt gepolariseerd. Een van de grote problemen in dit dossier is de onduidelijkheid. Men heeft zich indertijd altijd gebaseerd op de biologische waarderingskaart, waar de rechtsgeldigheid op juridisch vlak al enkele keren is onderuitgehaald. Dat was de basis om een beoordeling te maken van de al dan niet aanwezige vegetatie. Heel wat mensen spreken over historisch permanente graslanden zonder echt te weten waarover het gaat. Wanneer het historisch permanent grasland is, is het element reliëfrijk ook heel belangrijk. Niet alle graslanden in de polder worden als historisch permanent beschouwd. Er is ook een verschil tussen de permanente graslanden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en de historisch permanente graslanden die worden onderzocht.

Ik betreur die polarisering, maar die duidelijkheid wordt gevraagd door de landbouwers ter plaatse. Het openbaar onderzoek dat nu wordt gevoerd, is een belangrijk element om die duidelijkheid te verschaffen. Het feit dat er vandaag meer dan 1200 bezwaarschriften van landbouwers zijn ingediend, geeft ook wel aan hoe belangrijk het was om een openbaar onderzoek te organiseren. Het gaat voor de landbouwers niet om standaardbrieven, het gaat om echte brieven die zijn opgemaakt in functie van de werkelijke toestand ter plaatse.

Mijn bekommernis is in de eerste plaats dat de procedure correct wordt afgehandeld, dat de verificatiecommissie die wordt ingesteld als dusdanig haar werk kan doen. Ik verneem dat in de procedure is opgenomen dat desgevallend een plaatsbezoek kan gebeuren. Dat is zeer aan te raden. Als dat zou gebeuren, is het belangrijk dat de landbouwers daar op voorhand van op de hoogte worden gesteld en de mogelijkheid hebben om aanwezig te zijn.

Als we spreken over bescherming, zijn er verschillende mogelijkheden. Daarom vraag ik om in het kader van de maatregelen die later worden vastgesteld op de percelen beschouwd als historisch permanent grasland, oog te hebben voor het

inbedden in een landbouwtechnische exploitatie, en dat die maatregelen in overeenstemming kunnen worden gebracht met de te beschermen natuurwaarden en het inschakelen in een landbouweconomisch productieproces.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dit dossier is al enkele keren in de commissie besproken. Het is heel jammer dat het serene klimaat dat was teruggekomen, aan het verdwijnen is en dat we in een stellingenoorlog zijn terechtgekomen. Het wordt steeds erger. Dat is niet te wijten aan een of andere partij, ook niet aan een of andere middenveldorganisatie. Ik merk dat iedereen er duchtig aan meedoet en dat het alleen maar erger wordt. Via allerlei communicaties wordt er voortdurend olie op het vuur gegoten. Iedereen heeft boter op het hoofd. We weten allemaal dat hoe dieper we in een stellingenoorlog terechtkomen, hoe moeilijker het zal zijn om tot definitieve beslissingen te komen. Dat kan ik alleen maar betreuren, samen met jullie.

Er zit geen tegenstrijdigheid in de antwoorden die zijn gegeven. Er zijn telkens concrete vragen gesteld over een aantal concrete gevallen. Dit is een complexe regelgeving. Het hangt af van waar het gelegen is, welke zone het is, welke bestemming het is. Afhankelijk daarvan is het nu al wel of niet beschermd. Het hangt af van de bestemming. Is het natuur- of landbouwgebied? Het hangt af van de vraag of het wel of geen speciale beschermingszone is. Al die elementen spelen een rol. Grasland of historisch permanent grasland, dat zijn allemaal andere elementen en andere termen. Het is goed om de zaken goed uit elkaar te houden. Misschien kunnen we een tabel maken met welke soorten grasland er zijn, hoe ze beschermd zijn, welke vergunningen er nodig zijn om wat te doen, en die aan jullie allemaal bezorgen zodat daar geen verwarring meer over bestaat. We zullen zo'n tabel laten opmaken op basis van elementen in het Natuurdecreet en u die bezorgen.

Op het scheuren van historisch permanent grasland dat ook is beschermd, is heel veel toezicht. Dat is een prioriteit in het handhavingsplan van onze diensten. Het ANB heeft als een van de prioriteiten aangegeven dat ze controle uitoefenen op het wijzigen van de beschermde en bijzondere vegetaties, waaronder dus ook de beschermde historische poldergraslanden. Hiervoor is een specifieke actie genomen en dat gebeurt op het terrein.

De ruimtelijk kwetsbare gebieden en de speciale beschermingszones worden gemiddeld viermaal per maand bezocht. Dat is dus een heel gerichte controle. Verder wordt gebruikgemaakt van een methodiek, gebaseerd op het Geografisch Informatiesysteem, waarbij op basis van onder andere de Biologische Waarderingskaart en de teeltplangegevens een nog meer systematische controle wordt gedaan op het scheuren van de historisch permanente poldergraslanden. Deze methodiek werd volop toegepast vanaf 2013. De Natuurinspectie heeft sinds de start van het openbaar onderzoek één proces-verbaal opgesteld voor het scheuren van historisch permanent grasland, gelegen in percelen die deel uitmaken van het openbaar onderzoek en dit op grond van artikel 14 van het Natuurdecreet.

Er werden in het openbaar onderzoek 2409 bezwaren ingediend. Het spreekt voor zich dat we die nog niet allemaal hebben doorgenomen, maar onder andere de heer Caron weet dat er 1600 positieve bezwaren zijn. Het moet zijn dat u een goed zicht hebt op die bezwaren, mijnheer Caron. Blijkbaar hebt u voorkennis van een aantal bezwaren die zijn ingediend.

De verificatiecommissie bestaat uit zeven experts, conform artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de voorlopige vaststelling van de historisch permanente graslanden. Die commissie moet een huishoudelijk

reglement opmaken met daarin de wijze van werken. Er zal ook worden afgesproken of men ter plaatse gaat, en hoe men dat zal doen en of daar vooraf afspraken over worden gemaakt.

De verificatiecommissie wordt wetenschappelijk ondersteund door het INBO. De adviezen van de verificatiecommissie zijn op dit ogenblik nog niet openbaar. Na het afronden van de volledige procedure, wordt alles openbaar en kan het worden geraadpleegd.

Artikel 9bis van het Natuurdecreet sluit niet uit dat bezwaren of opmerkingen kunnen worden ingediend voor percelen die niet zijn opgenomen als historisch permanent grasland. Deze percelen zouden dan echter wel via een nieuwe procedure eventueel aan de kaart kunnen worden toegevoegd. Maar dan moet er opnieuw een openbaar onderzoek worden opgestart.

Het openbaar onderzoek is gebeurd hoe het moet gebeuren, mocht daar onduidelijkheid over zijn. Het is dus niet zo dat bij zo'n openbaar onderzoek iedereen individueel moet worden aangeschreven. In zulke gevallen volstaat een publicatie.

Daarnaast wil ik meegeven dat de Bourgognepolder waarnaar u verwijst, mijnheer Crombez, niet gelegen is binnen de landbouwstreek Polders, maar in de Vlaamse zandstreek. Dat gebied maakt dus geen deel uit van de kaart die in openbaar onderzoek ging. Dat is de beslissing van de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering zal conform artikel 9bis van het Natuurdecreet binnen de 210 dagen moeten beslissen en de historisch permanente graslanden definitief vaststellen, en bepalen voor welke graslanden er een verbod op het wijzigen van de vegetatie of een vergunning voor het wijzigen van de vegetatie van toepassing is. Dat is hoe de procedure loopt. Ik betreur de polarisatie die rond dit dossier is ontstaan en dat maakt me bijzonder bezorgd. Ik hoop dat we daarover in de Vlaamse Regering een goede beslissing zullen nemen binnen de 210 dagen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Na 25 jaar historisch permanente poldergraslanden krijg je een gigantische bundel die je niet overal mee naartoe kunt sleuren. Minister, u zegt dat u een schema wilt laten maken, maar ik denk dat dat al bestaat. Ergens in mijn bundel zit zo'n schema van wat waar is. Ik blijf natuurlijk bij mijn interpretatie en die van velen, dat er volgens het Natuurdecreet van 1997 hoe dan ook een natuurvergunningsplicht is als men het microreliëf gaat wijzigen.

Mijnheer Sintobin, u zegt dat als u moet kiezen tussen de rietgans en de landbouwer, u dan voor de landbouwer kiest. Wel, dat doe ik ook. Maar het is geen kwestie van kiezen tussen de rietgans en de landbouwer. Het is natuurlijk een en-enverhaal. Ik blijf ervan overtuigd dat om de landbouw in de toekomst alle kansen te geven, het van uitzonderlijk belang is dat we nu bepaalde verplichtingen nakomen op natuurgebied. Dat zal voor iedereen in de toekomst een weldaad zijn en ons de nodige ruimte geven, ook aan de landbouwbedrijven, om verder te blijven bestaan en te ontwikkelen. Dat is hetzelfde verhaal van de IHD en PAS. Ik kies dus niet tussen de rietgans en de landbouwer, die lijken ook helemaal niet op elkaar – de meeste toch niet. Het is een en-enverhaal en dat kan perfect samengaan.

Mijnheer Sintobin, het is de omgekeerde wereld als wij ons met de N-VA moeten verdedigen omdat we verdorie het regeerakkoord volgen. Onze provinciale fractie in West-Vlaanderen keurt een motie goed die eigenlijk zegt dat we het regeerakkoord volgen. Het N-VA moet hier bijna op de schopstoel zitten, we worden in het defensief gedrukt omdat we het regeerakkoord volgen. Sorry,

maar dit is te gek voor woorden. Het is van een absurditeit die zelfs mijn begrip te boven gaat. Het regeerakkoord is bijzonder duidelijk.

Het was ten overvloede het regeerakkoord, want de afspraken en beslissingen waren al in de vorige legislatuur gemaakt en genomen. We hebben het nog eens, voor alle zekerheid, in het regeerakkoord opgenomen, hoewel dat niet meer nodig was. Het regeerakkoord zegt: "We beschermen de bijzonder waardevolle historische permanente kustpoldergraslanden op basis van de na het openbaar onderzoek vastgestelde kaart." Dat is duidelijk. Het zou goed zijn dat mevrouw Van Volcem en de heer Vanderjeugd, die het waarschijnlijk bijzonder druk hebben, in het weekend toch eens een paar uur vrijmaken om dat regeerakkoord eens ten gronde te lezen. Mevrouw Peeters en mevrouw De Vroe hebben dat natuurlijk wel gedaan. Mevrouw De Vroe, u bent in dit dossier altijd bijzonder alert geweest en ik denk dat u dat ook bij de verdere behandeling ervan zult blijven.

De heer Dochy zegt dat er onduidelijkheid is. U volgt het dossier al lang, die duidelijkheid is er stilaan wel. Er is een actualisering van de biologische waarderingskaart, er zijn steekproeven te velde. Men is inderdaad niet overal geweest en men moet dat misschien nog wat verfijnen. Er is een openbaar onderzoek geweest. Alle informatie is stilaan opgelijst. Mijnheer Sintobin, als er absurditeiten zijn, en die zijn er natuurlijk wel, dan kan dit opgelost worden. Ze moeten eruit worden gehaald. Dat is ook de bedoeling van een openbaar onderzoek. Dan kan de regering, zoals de minister het ook zegt, beslissingen nemen over de rechtsgevolgen, wat er met welke percelen moet gebeuren, of er een vergunning nodig is, of er een scheurverbod is.

Minister, wat mij betreft is er geen sprake van opbod of animositeit of weet ik wat. Ik heb met lede ogen aanschouwd dat er inderdaad percelen werden gescheurd. Ik ben daarmee niet naar de pers gegaan. Ik heb daar geen poeha rond gemaakt. Ik heb alleen heel voorzichtig deze vraag op papier gezet voor u. Voor de rest denk ik dat er nu heel snel werk moet worden gemaakt van de evaluatie van het openbaar onderzoek en dat de stappen die we met elkaar hebben afgesproken moeten worden gezet.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp-a): Minister, ik begin waar de heer Vandaele eindigt: met het belangrijkste punt. De vorige en de huidige regering zeggen en schrijven dat ze de poldergraslanden gaan beschermen. Ze worden tot op vandaag vernietigd. Net als de heer Vandaele heb ik dat niet naar het publiek gebracht. Ze blijven vernietigd worden. Dat is de enige vaststelling waar het om gaat. Ze zijn niet beschermd. De rest van de discussie is eigenlijk secundair. Er wordt al 25 jaar gepoogd om natuurwaardevolle zaken te beschermen. Men blijft het politiek bevestigen en vastleggen. Dan is het straf dat de minister zegt dat we allemaal vaststellen dat het gepolariseerd wordt en dat het erg is. Mocht ik ergens in een belangengroep of een middenveld zitten die dit belangrijk vindt, ik zou zeggen dat we een minister nodig hebben die dit oplost.

Minister, u bent nu al zo lang bevoegd en de waarheid is dat ze gescheurd blijven worden, ze zijn niet beschermd. Al gaan ze tien keer in plaats van vier keer per maand, één pv. We zouden eens allemaal samen op plaatsbezoek moeten gaan. Misschien moet ik jullie eens allemaal meenemen naar mijn ouderlijk huis. Daar begint het stuk dat niet is opgenomen in de kaart. Maar het verhaal blijft hetzelfde: ofwel vind je het belangrijk en wil je het echt beschermen, ofwel niet. Na 25 jaar moet het maar eens zwart op wit. Vandaag stellen wij vast dat ze niet beschermd zijn. Spreek mij tegen als het niet waar is. Ze worden gescheurd, zoals in elk jaar dat u, minister, er bevoegd voor was.

Minister, zult u in de regering herhalen wat er in het regeerakkoord staat? Het is 'modern' in de twee regeringen dat het regeerakkoord plakt zoals op de kaarttafel. De heer Vandaele zegt het ook: het staat glashelder in het regeerakkoord, en blijkbaar was het wel nodig om het nog eens te bevestigen want, mevrouw Peeters, het is tegenwoordig populair in het parlement om te zeggen: "We zijn blij dat jullie zoveel interesse hebben in wat andere partijen zeggen." Maar natuurlijk, het is potverdikke ons beroep om te zien wat er in de politiek gebeurt. Uw partij heeft in West-Vlaanderen gezegd dat zij aan de regering komt vragen om die 12.000 hectare niet te beschermen. Dat staat op camera, het is letterlijk geciteerd in artikels. Daarnet zei u dat jullie, ondanks het feit dat jullie liberaal zijn, loyaal kunnen zijn. Dat is een fantastische quote. Hij heeft gezegd dat hij naar de regering komt. Zij hebben gezegd dat ze naar de regering komen om, tegen het regeerakkoord in, de bescherming van de kustpolders op te geven – tegen uw voorzitter in, die een brief schrijft naar SOS Kustpolders om te zeggen dat het belangrijk en waardevol is en dat we dat moeten beschermen. Ik kan er niet aan doen dat uw eigen fractie dat zegt. Ik verwijt u dat niet, maar het klopt niet wat u zegt.

Minister, mijn eerste vraag was of u in de regering op uw strepen gaat staan om ten minste geen discussie te hebben over het minimum minimorum, over de belofte die al zo vaak is herhaald: dat ze zullen worden beschermd. Ten tweede heb ik een vraag over de juridische verankering van de bescherming. De heer Vandaele volgt het dossier al langer dan ik, hij zal mij corrigeren. Wij zijn pakweg twintig jaar geleden, los van al die definitives, begonnen met meer dan 6000 hectare waardevol natuurgebied van graslanden. We zitten nu onder de 5000 hectare. Sommige gebieden zijn niet opgenomen, dat is waar. Daar moeten we een nieuwe procedure starten. Daar was uw antwoord heel duidelijk, waarvoor dank. 9bis zegt dat een nieuwe procedure nodig is als ze toch moeten worden opgenomen. Als het zover komt, als u weet dat er één pv is, terwijl er veel gescheurd wordt, hoe gaat u dan die bescherming verankeren? Al die flauwiteiten van ze worden veel bezocht en er is maar één pv: dat strookt gewoon niet met de werkelijkheid. Dat kan iedereen die in de polders woont, u bevestigen. Als u wilt dat op een dag die discussie en polarisatie ophouden, dan kunt u dat doen.

De voorzitter: Kunt u wat korter zijn, mijnheer Crombez?

De heer John Crombez (sp·a): Ik moet korter zijn? Is het waar? Hoe komt het?

De voorzitter: Mijnheer Crombez, u moet daar niets anders achter zoeken. Ik geef u gewoon een signaal. U moet tot uw punt komen. Er staat een timing op vraagstelling. U hebt zich daar op geen enkele manier aan gehouden. U gaat er heel ruim over. Ik gaf u enkel het signaal dat u tot een afronding moet komen. U moet daar niets meer achter zoeken. Ik doe dat bij de anderen ook.

De heer John Crombez (sp·a): Dan moet u dat altijd doen. Er staat overal een timing op.

Ik zal rap voortdoen, voorzitter.

Mijn laatste punt is dat natuur en landbouw niet moeten vechten met elkaar. Het is niet omdat enkele landbouwers dat zeggen, dat het zo is. De collega's hebben gewezen op een aantal verdedigingselementen vanuit de landbouw die gewoonweg ridicul zijn. De smaak van het gras zou beter zijn. We kunnen dat moeilijk zelf controleren. *(Opmerkingen)*

Er zijn blijkbaar collega's die dat wel gecontroleerd hebben. Het feit dat ze om de vijf jaar zouden ploegen en herinzaaien, dat is je reinste nonsens. Dit doet denken aan een discussie van ook al lang geleden over de duinen. Of aan de discussie met de landbouwsector over de herbebossing. Toen werd er wel een

vergelijk gevonden. De heer Caron merkte terecht op dat het hier niet gaat over gronden die niet meer door de landbouw kunnen worden gebruikt. Het gaat over natuurhistorische gronden die, als ze worden gescheurd, permanent en voor altijd verloren zijn en die zelfs, ik kan het u verzekeren, belangrijk zijn voor de waterhuishouding. Ook in Diksmuide. Dat kunnen ze er ook bij plakken op het stadhuis. Als de discussie op die manier moet worden gevoerd ... Het is echt geen keuze tussen de rietganzen en een landbouwbedrijf. Daar gaat het echt niet over. Dat men daar ook eens mee stopt. Hoe sneller er echte bescherming is – want er is er nog altijd geen –, hoe beter. Maar, minister, hierover krijgen we zelfs vandaag geen antwoord. U zegt niet: "Ja, ik ga het beschermen en ik ga het nu doen." Zoals al die voorbije jaren. Ik voorspel dat we hier binnenkort opnieuw zullen zitten. Indien u het echt zou willen, zou u het doen. Maar u wilt het niet.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik heb nog enkele opmerkingen.

Het zinnetje in de schriftelijke vraag van de heer Vandaele – "Inspecteurs doen dat niet omdat zij daar geen steun voor krijgen van het kabinet" – gaat, zoals de heer Crombez ook opmerkte, over het opmaken van pv's. Het is een straffe beschuldiging van een lid van de meerderheid. Ik zou graag hebben dat u dit formeel ontkent.

Als toppunt van polarisatie geef ik u het zinnetje uit het persbericht van onze vriend Francesco Vanderjeugd. Hij maakt hier snel naam en faam. "Landbouwers mag ook nog eens verboden worden om hun landbouwactiviteiten verder te zetten." Met dit soort taal, daar zijn we niets mee. Ik kan dus niet anders dan mij aansluiten bij de heer Dochy. (*Opmerkingen*)

Ik weet dat het ver gekomen is. Hij pleit terecht voor de combinatie van het behoud van natuurwaarden met een economische bedrijfsactiviteit voor de landbouw. Dat is volgens hem realistisch. Ik ben daar ook van overtuigd. Ik ken die streek ook goed. Ik ben met een aantal mensen die graslanden gaan bezoeken.

Het is jammer dat de Bourgognepolder, waar de heer Crombez het over had, buiten het gebied ligt. De natuurwaarde van dat gebied is ook heel groot.

Met Open Vld in de Vlaamse Regering is oppositie blijkbaar overbodig. Ik sluit mij dus graag aan bij de tot nu toe ingenomen standpunten van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, als oppositieparlementslid kan ik hier alleen maar de vaststelling maken dat in dit dossier de Vlaamse Regering niet op één en dezelfde lijn zit. Ik kan begrijpen, mevrouw Peeters, dat het voor u ongemakkelijk is dat ik op dezelfde lijn zit als de heer Vanderjeugd. Ik kan er ook niet aan doen. Maar dan moet u de moed hebben om dat hier te komen zeggen. U hebt uw best gedaan om er omheen te fietsen. Maar de documenten zijn er. U kunt het allemaal nalezen. Hij zegt: "Tot hier en niet verder." Ik zou van u graag eens willen horen wat dat wil zeggen. Betekent dat wel of niet de uitvoering, zoals de heer Vandaele zegt, met wie ik het natuurlijk niet eens ben, van het Vlaams regeerakkoord op dat vlak? Gaat u wel of niet akkoord met het zinnetje daarin?

Trouwens, mijnheer Vandaele, en u verwijst er zelf naar: ik vind het een beetje surrealistisch dat we hier een debat voeren waarbij men niet eens op dezelfde lijn

zit met betrekking tot wat een poldergrasland is! Er wordt gezegd dat er een tabelletje zal worden opgestuurd met een aantal zaken. Blijkbaar is dat voor sommige mensen niet duidelijk. U hebt dat zelf gezegd. U zit dus niet op dezelfde lijn binnen de Vlaamse Regering. Mijn vraag is dus natuurlijk: wat komt er nu? Wordt dit geschrapd uit het Vlaams regeerakkoord? Zet u daar een termijn op? Gaat u praten met Open Vld? Wat zegt Open Vld? Zegt Open Vld dat het eruit moet? Duidelijkheid is, ook in dat dossier, gewenst.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Mijnheer Sintobin en andere collega's, het standpunt van Open Vld is heel duidelijk. Wij hebben ons akkoord verklaard met wat in het regeerakkoord staat en wij staan daar ook achter. Moeten we hier nu een hele polemiek maken over wat de heer Vanderjeugd gisteren heeft gezegd op een persconferentie, in aanwezigheid van een aantal lokale journalisten en landbouwers, die zich mee scharen achter het comité dat meer dan duizend bezwaren heeft ingediend? Ik zal het er morgen met Francesco over hebben. Maar opnieuw: het is heel klaar en duidelijk dat Open Vld haar standpunt, dat ze in het verleden heeft ingenomen en dat ze heeft onderschreven bij de goedkeuring van het regeerakkoord, blijft volhouden.

Mijnheer Crombez, u zegt dat liberaal en loyaal niet samen gaan. Dat heb ik duidelijk niet gezegd. Ik heb enerzijds gezegd dat wij loyaal blijven aan wat de Vlaamse Regering heeft beslist en wat in het regeerakkoord blijft. Maar wij zijn ook liberalen, en wij zijn als partij misschien anders gestructureerd, in die zin dat bij ons niet iedereen aan het handje wordt genomen en dat iedereen af en toe vrij zijn mening kan zeggen. Heeft dat consequenties voor de uitvoering van het regeerakkoord of voor andere standpunten? Neen, wij blijven trouw aan het regeerakkoord.

Los daarvan wil ik bij dezen de minister nog eens expliciet ondersteunen bij wat ze daarstraks heeft gezegd. We moeten inderdaad stoppen met heel de polarisatie, met telkens het tweespalt tussen enerzijds alles wat te maken heeft met de landbouwsector en anderzijds alles wat te maken heeft met natuurdoeleinden. De bekommernissen zijn voor beide heel belangrijk.

Herinnert u zich enkele jaren geleden de vernietiging van de ggo-aardappelvelden? Vinden we dat dan wel allemaal goed? Dat is even schandelijk als het feit dat er nu historische graslanden gescheurd worden. (*Rumoer*)

Wij blijven daarbij en we blijven ook consequent in onze standpunten. We zullen ons blijven scharen achter wat beslist is: het behoud van de historische graslandpolders.

Ik denk dat dit duidelijk is. Als het moet, zal ik het nog eens herhalen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, noch de rietgans, noch de landbouwer hebben een boodschap aan de steriele discussie die zich hier aan het ontwikkelen is.

Ik vraag een correcte beoordeling te velde, met de landbouwers erbij, van de percelen waarvoor een bezwaar is ingediend. Ik vraag de correcte beoordeling of ze al dan niet tot het historisch permanent grasland behoren.

Ik vraag ook het volgende, het is zo mogelijk nog belangrijker. Ik vraag een realistisch maatregelenpakket. Een pakket dat niet wordt gemaakt op de zoveelste verdieping hier ergens in een Brusselse building aan een ronde tafel

waar het politieke opbod geldt. Ik vraag een maatregelenpakket dat wordt gemaakt te velde, met deskundigen die weten waarover ze spreken, met landbouwers die de graslanden kennen, met mensen van natuurverenigingen die weten welke belangen er zijn. Laten we het alstublieft op die manier doen, zodat de graslanden echt nog kunnen worden gebruikt op een landbouwtechnisch verantwoorde manier en ze ook een rol kunnen spelen inzake natuurwaarden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Crombez, u vraagt wat ik concreet zal doen, of ik extra zal beschermen. Het regeerakkoord is duidelijk: we laten eerst het openbaar onderzoek aflopen en dan zullen we beslissen in de Vlaamse Regering waar we een extra verbod of een extra vergunningsplicht opleggen. Het is het traject dat we zullen doorlopen. Ik heb genoteerd dat iedereen het regeerakkoord wil uitvoeren, ik zie daar dus geen problemen om het zo verder te doen.

Uw opmerking dat er ondertussen nog geen extra bescherming is, is natuurlijk een beslissing die werd genomen door de vorige Vlaamse Regering. Daar maakte ook uw partij deel van uit. Er is toen beslist om geen moratorium door te voeren op het scheuren van de poldergraslanden buiten de bestaande bescherming. De beslissing werd toen, in de vorige legislatuur, genomen en heeft inderdaad bepaalde consequenties op het terrein.

Ik wil niet liever dan dat we in dit dossier tot goede beslissingen kunnen komen waarbij we het juiste evenwicht vinden tussen economische zekerheid en ecologie. Dat moet mogelijk zijn. We moeten het serene klimaat proberen te bewaren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Mijnheer Caron, ik heb de vraag over Natuurinspectie gesteld omdat ik hierover hoorde in de wandelgangen. Ik wilde daar graag een reactie van de minister op krijgen.

Mijnheer Sintobin, er zijn weinig thema's die zo helder in het regeerakkoord staan als dit. Ik ga ervan uit dat we het erover eens zijn. Dat hoor ik ook van de collega's van Open Vld die hier aanwezig zijn.

De tabel waar de minister het over heeft, is natuurlijk geen tabel die gaat over de discussie wat nu historisch permanent grasland is en wat niet, over de definitie. De tabel gaat over de rechtsgevolgen die vasthangen aan de verschillende categorieën naargelang de ligging en de zonering van de percelen. De tabel gaat niet over de definitie. Ik denk dat we daar stilaan uit zijn.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez (sp.a): Minister, ik verwijs naar mijn laatste vraag. Het is belangrijk dat de echte juridische verankering van de bescherming in één beweging kan gebeuren met de definitieve goedkeuring van de kaart. Als iedereen het zo belangrijk vindt dat er niet te veel discussie meer over is, is dit een belangrijk element in de timing.

Krijgen we deze discussie nog terug? Ja, zolang er gescheurd wordt, zullen we deze discussie blijven voeren. Men zal rap zeggen dat ik er niet altijd ben in deze commissie. De vraagstellers, van meerderheid en oppositie, hebben dit in de buitenwereld heel sereen behandeld. We zijn naar hier gekomen met onze vragen. U kunt ons moeilijk verwijten dat leden van de meerderheid voor de camera en in de kranten de polemiek voeren. Wij hebben dat niet gedaan, we zijn naar hier gekomen met onze vragen.

Het allerbelangrijkste blijft dat er permanent is gescheurd. Dat moet ophouden, hoe het ook gebeurt, met een moratorium of zoals de heer Vandaele vraagt doordat de inspectie effectief de steun krijgt van het kabinet om inspecties uit te voeren. Er zijn vier bezoeken per maand aan de graslanden en er werd slechts één pv opgesteld. We weten nochtans hoeveel er gescheurd worden. Het verhaal zal kloppen. Het gaat niet over een moratorium.

Laat me positief eindigen, minister, met het verzoek om de steun aan de inspectie duidelijk uit te spreken en om ervoor te zorgen dat ze pv's opstellen. Dan zal er al een heel stuk duidelijk worden. Er zijn nu toch kaarten, het kan niet zijn dat er maar één pv is wanneer er zo veel wordt gescheurd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, ik wil hier formeel ontkennen dat er instructies zouden zijn opdat de inspectie haar werk niet doet. Ik weet niet waar dat verhaal vandaan komt, maar het klopt helemaal niet. *(Opmerkingen van de heer John Crombez)*

De voorzitter: Excuseer, mijnheer Crombez, ik wil u nu het woord geven, maar u weet heel goed dat u net het slotwoord hebt gehad. U hebt de minister uitgedaagd om nog een antwoord te geven. Ik heb haar gevraagd of ze wenste te reageren en nu vraagt u opnieuw een slotwoord. U deed daarstraks al heel moeilijk over de tijd. Ik weet welke discussies daarover vanuit de oppositie al werden gevoerd in het parlement. U krijgt nu heel kort het woord.

De heer John Crombez (sp-a): Voorzitter, u weet heel goed dat de vraagsteller het slotwoord krijgt. Als een minister blijft antwoorden ...

De voorzitter: Neen! Dat is niet waar. In dezen had ik ook kunnen aangeven dat de minister niet mocht antwoorden. U vroeg naar een antwoord.

De heer John Crombez (sp-a): Ik doe het in 20 seconden.

Er heeft niemand gesproken over instructies vanuit het kabinet aan de administratie. De vraag betreft het omgekeerde. De mensen die in de buurt van die graslanden wonen, weten dat er gescheurd wordt. Ik vraag of u steun geeft aan de inspectie om die controles nu wel degelijk uit te voeren. We zitten in een eindfase. Bescherm de graslanden! U hebt daarvoor een inspectie. Als er maar één pv is, dan is er iets mis met de controles. Er wordt meer gescheurd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over luchtkwaliteit
– 711 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik hoop dat aan de hand van mijn vraag de rust weerkeert in deze commissie.

Minister, graag had ik u een vraag gesteld over het jaarverslag Luchtkwaliteit van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Het betreft de luchtkwaliteit in het Vlaamse Gewest in 2013. Het vat de resultaten van de luchtkwaliteitsmetingen van de VMM samen. Naast de trend van de verschillende verontreinigende

stoffen, komen ook de geografische spreiding en de belangrijkste aandachtspunten voor Vlaanderen aan bod.

De luchtkwaliteit heeft vanzelfsprekend een enorme impact op onze gezondheid. Vandaar dat ik graag een aantal vragen hierover wil stellen.

Kunt u de belangrijkste resultaten van de luchtkwaliteitsmetingen 2013 toelichten? Zijn er opmerkelijke verschillen waar te nemen ten opzichte van de vorige jaren? Kunt u ook de meest opvallende geografische verschillen duiden?

Bent u van plan om op basis van de meetresultaten bijkomende maatregelen te treffen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, minister, collega's, als we de voorbije jaren bekijken, is het inderdaad zo dat de luchtkwaliteit in Vlaanderen verbeterd is. Uit de luchtkwaliteitsmetingen van 2013 blijkt ook dat Vlaanderen de Europese doelstellingen voor heel wat stoffen haalt.

De gemeten concentraties van zwaveldioxides, koolstofmonoxide, lood en benzeen respecteerden de Europese grenswaarden. Voor de luchtverontreinigende stoffen fijn stof, stikstofdioxide en ozon worden in 2013 nog te hoge concentraties gemeten. We zijn er dus nog niet. Heel lokaal zijn er nog problemen met pcb's en dioxinen en met de zware metalen arseen en cadmium. Wat betreft fijn stof voldoet Vlaanderen al jaren aan de Europese jaargrenswaarde van 40 microgram per kubieke meter. De trend is al een hele tijd aan de gang, er is een systematische verbetering. Na een stagnatie en zelfs een stijging in de periode 1999-2003, is er sinds 2004 permanent een dalende trend merkbaar. Dat is goed nieuws.

In 2013 voldeed Vlaanderen nog niet aan de Europese daggrenswaarde voor fijn stof. Er is dus een verschil tussen de jaargrenswaarde en de daggrenswaarde voor fijn stof. Concreet werd bij drie meetstations, met name in Roeselare, Evergem en Borgerhout, de daggrenswaarde van 50 microgram per kubieke meter op meer dan 35 dagen overschreden. Ook hier is de trend dalend.

De voorlopige cijfers – ze staan dus nog niet in een verslag – geven aan dat de daggrenswaarde in 2014 bij geen enkel meetstation werd overschreden. Ook daar merken we dus een positieve trend. We zouden voor de eerste keer aan de daggrenswaarde voldoen. We moeten de definitieve cijfers nog afwachten, maar de trend is er. Het is positief dat de inspanningen die we met zijn allen leveren, ook resultaten opleveren.

Voor wat betreft stikstofdioxide zijn we ook op goede weg, maar we staan nog voor uitdagingen. Het betreft vooral de agglomeratie Antwerpen en de Antwerpse haven. We hebben uitstel gevraagd aan Europa om aan de voorwaarden te voldoen, maar vanaf 2015 moeten alle Vlaamse meetstations voldoen aan de Europese jaargrenswaarde van 40 microgram per kubieke meter. In 2013 voldeden we er dus nog niet aan in twee meetstations.

De ozonconcentraties bleven laag in 2013. De Europese streefwaarden voor de bescherming van de volksgezondheid en voor de bescherming van de vegetatie werden ruim gehaald. Er is slechts één keer een overschrijding geweest, in juli.

Lokaal, in de nabije omgeving van een aantal bedrijven, zijn er nog enkele overschrijdingen van de Europese streefwaarden voor arseen en cadmium. De jaargemiddelde grenswaarde voor lood in fijn stof en de streefwaarde voor nikkel in fijn stof werden wel gehaald. Voor dioxines en pcb's geven de metingen een

aantal lokale verhogingen aan. Ook daar weten we dat ze vaak te wijten zijn aan lokale concentraties.

Het rapport toont aan dat het gevoerde beleid effectief resultaat oplevert. We moeten de bestaande actieplannen verder uitvoeren. Als nieuwe initiatieven zich aandienen of opportuniteiten zich voordoen, nemen we natuurlijk maatregelen.

Het Vlaams Luchtkwaliteitsplan dat in maart 2012 werd goedgekeurd, wordt uitgevoerd. Dit plan werd opgesteld in functie van de parameter stikstofdioxide, maar het heeft ook een positief effect op de fijnstofconcentraties. De 72 maatregelen zijn beleidsdomeinoverschrijdend, maar de grote focus ligt op het verkeer. De hervorming van de belasting op de inverkeerstelling (BIV) is een van de maatregelen. U weet dat ook het dynamisch verkeersmanagement, de uitbouw van trajectcontroles, het gebruik van walstroom – we hebben al projecten goedgekeurd –, de kilometerheffing en de uitbouw van een milieuvriendelijk buspark heel belangrijk zijn.

Verhoogde concentraties van fijn stof en stikstofdioxides worden in specifieke regio's gemeten. Ik denk dan in het bijzonder aan Antwerpen en Gent. Voor Antwerpen werd in februari 2014 een geactualiseerd luchtactieplan goedgekeurd dat door mijn administratie samen met de stad Antwerpen en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen werd opgesteld. Die opmaak is ook bezig in Gent. We zijn daarmee gestart in april 2014.

Daarnaast voorziet het Vlaams regeerakkoord in een aantal belangrijke maatregelen zoals de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting en het faciliteren van lage-emissiezones voor Vlaamse steden en gemeenten. We hebben daar recent een beslissing genomen.

Wat de zware metalen betreft, zien we dat de evoluties van de concentraties op de meeste meetposten gunstig zijn. Emissiereducerende maatregelen in industriële omgevingen werpen hun vruchten af.

Wat ozon betreft, worden de huidige Europese streefwaarden gerespecteerd. Een Vlaams actieplan zal echter niet volstaan om de langetermijndoelstellingen te halen. Het is noodzakelijk om de uitstoot van ozon, namelijk stikstofoxide en vluchtige organische stoffen, in het hele noordelijke halfmond te verminderen. We hebben heel wat grensoverschrijdende effecten wat dat betreft.

Iedereen weet dat luchtverontreiniging niet stopt aan de grens. Ook andere Europese regio's kampen nog met problemen om een aantal doelstellingen inzake luchtkwaliteit te halen. Het jaarrapport van de VMM vermeldt dat een derde van de zones voor luchtkwaliteitsbeheer in de Europese Unie de grenswaarden voor fijn stof overschrijdt. In een kwart van de zones liggen de stikstofdioxideconcentraties hoger dan de grenswaarden. Een geharmoniseerde Europese aanpak blijft dan ook belangrijk.

Op een bepaald moment waren er plannen binnen Europa om die waarden af te zwakken. We hebben het signaal gegeven aan de Europese Commissie dat dit op een verantwoorde manier moet gebeuren. Het is belangrijk dat Europa het initiatief neemt om daar op een technisch, economisch en maatschappelijk haalbare manier mee om te gaan. We moeten echter ook voldoende aandacht hebben voor een goede luchtkwaliteit. Dat is voor ons een voorwaarde om de luchtkwaliteit in Vlaanderen maar ook in Europa te verbeteren.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik meen te mogen concluderen dat de luchtkwaliteit in Vlaanderen

wordt geruggensteund door een heel strenge Europese wetgeving voor uitstootbeperkingen en luchtkwaliteit. Die wetgeving werpt vruchten af. De gegevens van het onderzoek over de luchtkwaliteit in 2013 geven echter aan dat de concentraties van een aantal pollutanten nog moeten afnemen om aan alle wettelijke bepalingen te voldoen. U hebt het gehad over fijn stof, stikstofdioxide en ozon.

U noemt drie gemeenten op waar de daggrenswaarde van fijn stof wordt overschreden. Blijkbaar wordt overal op alle meetpunten de jaargrenswaarde gerespecteerd behalve in die drie gemeenten. Daar is er een overschrijding van de daggrenswaarde van 2013. Is dat te wijten aan de industrie of aan de combinatie van verschillende factoren?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik heb in de vraagstelling gezien dat het in de eerste plaats ging over de luchtkwaliteitsmeting in 2013 en het betreffende rapport. U hebt zelf een aantal zaken over 2014 en 2015 gezegd. U hebt verwezen naar het fameuze luchtkwaliteitsplan wanneer het gaat over het uitstel dat Europa ons verleent voor stikstofdioxide. Vanaf begin dit jaar gelden de Europese normen. De jaargrenswaarde voor stikstofdioxide ligt op 40 microgram per kubieke meter.

Het is intussen midden januari. U hebt daarnet zelf aangegeven dat we, zoals ik vreesde – herinner u mijn interpellaties en vragen om uitleg – die doelstelling niet zouden halen. Binnen Europa bestaat er een procedure voor het geval we onze engagementen niet nakomen. Hebt u van Europa al een verwittiging gekregen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, het antwoord op uw vraag is 'neen'.

Mevrouw Taeldeman, die lokale overschrijdingen hebben specifiek met industrie te maken. We kunnen daar ook een opsplitsing maken. In Roeselare gaat het om bepaalde industriële activiteiten. In de Gentse Kanaalzone gaat het om een combinatie van verkeer, zwaar dieselgebruik van grote vrachtschepen met een grote uitstoot van fijn stof wanneer zij de haven binnenvaren, en bepaalde industriële activiteiten. Hetzelfde geldt voor de haven van Antwerpen. Dat is ook de reden waarom daarvoor maatregelen worden genomen in die specifieke actieplannen. Wanneer schepen in de haven liggen, is het de bedoeling dat zij hun dieselmotoren niet laten draaien om stroom te hebben aan boord. Zij kunnen ook inpluggen om elektriciteit te nemen zodat ze hun zware motoren niet moeten laten draaien en dus minder fijn stof uitstoten. Dat is maar een voorbeeld van de concrete maatregelen die worden genomen. Een ander voorbeeld is het overdekt laten plaatsvinden van bepaalde bulkactiviteiten zoals kolenterminals die veel fijn stof veroorzaken. Het natspuiten van dergelijke activiteiten en de implementatie van bepaalde technieken zijn opgenomen in die plannen die worden uitgevoerd. In Antwerpen maakt ook het initiatief over de lage-emissiezones daar deel van uit.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, u hebt gezegd dat in Gent en Antwerpen werk wordt gemaakt van de actualisatie van een aantal plannen over fijn stof. Is het mogelijk om ons die plannen, zodra zij op punt staan, via de commissiesecretaris te bezorgen?

De voorzitter: Daar kan voor gezorgd worden.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van de heer Joris Vandenbroucke tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de invoering van lage-emissiezones
– 598 (2014-2015)**

**VRAAG OM UITLEG van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over lage-emissiezones
– 643 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp-a): Minister, midden december hebt u een communicatie gedaan over het kader dat u zou voorleggen aan de Vlaamse Regering waarbinnen steden en gemeenten zogenaamde lage-emissiezones kunnen installeren op hun grondgebied zodat zij bepaalde voertuigen met zwakke of slechte milieukeurmerken de toegang tot een gedeelte van hun grondgebied kunnen ontzeggen met de bedoeling de luchtkwaliteit te verbeteren. Die communicatie komt natuurlijk niet uit de lucht gevallen. We weten allemaal dat de luchtkwaliteit in Vlaanderen sterk te wensen overlaat, dat dit ook in de steden een probleem is en dat het verkeer daar een zeer groot aandeel in heeft. In die zin vind ik het goed dat er wordt nagedacht over maatregelen om die uitstoot ten gevolge van het verkeer te verminderen. Die uitstoot is schadelijk voor het klimaat maar vormt ook een rechtstreekse bedreiging voor de volksgezondheid. Denken we maar aan de uitstoot van fijn stof.

Minister, ik vind het ook positief dat u een zekere uniformiteit in Vlaanderen beoogt. Ik denk dat dat het draagvlak voor dergelijke maatregelen kan vergroten. Het komt ook de duidelijkheid ten goede voor automobilisten en stadsbewoners en voor mensen die naar de stad willen gaan.

Toch heb ik ook een aantal reserves bij deze maatregel. Ik vraag me af wat de reële impact is van zo'n maatregel op de luchtkwaliteit. Kunnen we verwachten dat het instellen van een lage-emissiezone in een stad een reële bijdrage levert aan het verbeteren van de luchtkwaliteit? Ik las in dat verband in de nota die u op 19 december 2014 aan de Vlaamse Regering hebt voorgelegd: "Het instellen van een lage-emissiezone is een van de meest effectieve maatregelen op lokaal niveau om de gezondheidsimpact van luchtverontreiniging door verkeer te reduceren. Om een gelijkaardige impact te realiseren maar dan zonder de invoering van een lage-emissiezone zou de verkeersdensiteit in die zone met ongeveer 40 procent moeten dalen."

Ik heb vruchteloos gezocht naar een referentie waar die stellingname vandaag komt of op welke studie die is gebaseerd. Ik heb die niet gevonden. Kunt u me daar wat meer over vertellen? Als het gaat over een beperkte oppervlakte en over een beperkt aandeel van de voertuigen die rondrijden, dan denk ik dat de impact op het milieu beperkt is.

Ik heb nog een andere meer fundamentele reserve bij deze maatregel. Een lage-emissiezone kan een nuttige maatregel zijn wanneer die is ingebed in een ambitieus lokaal mobiliteitsbeleid. Sommige gemeentebesturen en stadsbesturen willen echt werk maken van autoluwe centra, ervoor zorgen dat mensen goede alternatieven hebben zoals fietsinfrastructuur en openbaar vervoer en dat zij worden gestimuleerd om hun wagen aan de kant te laten staan. Maar daar knelt het schoentje. Deze Vlaamse Regering bespaart zwaar op het openbaar vervoer. De prijzen van het openbaar vervoer stijgen terwijl het aanbod wordt afgebouwd. Men laat ons dus meer betalen voor minder openbaar vervoer. Dat is eerlijk gezegd geen grote stimulans om de wagen te laten staan.

Ook de in het regeerakkoord beloofde verhoging van investeringsmiddelen voor fietsinfrastructuur wordt voorlopig niet waargemaakt. De minister van Mobiliteit heeft in de commissie gezegd dat het budget voor 2015 niet hoger ligt dan voor de afgelopen jaren. Die steden en gemeenten die een ambitieus beleid willen voeren op dat vlak, staan dan ook een beetje met lege handen of krijgen alvast geen extra duwtje in de rug van de Vlaamse Regering.

Ik vrees op dat vlak voor perverse effecten. Enerzijds zullen steden en gemeenten voorzien in extra parkeergelegenheid in het centrum onder het motto dat mobiliteit gaat over een en-en-verhaal. Anderzijds zwaaien ze met lage-emissiezones om aan te tonen hoe milieuvriendelijk zij zijn. Dan krijgt men het effect dat de eigenaar van een oudere minder milieuvriendelijke wagen de toegang tot de stad wordt ontzegd terwijl de eigenaar van een recent model de weg vrijgemaakt krijgt om tot in het centrum van de stad te rijden. Wie zijn de eigenaars van die oudere wagens? Het grootste aandeel bestaat uit gezinnen en alleenstaanden met een laag inkomen die niet de middelen hebben om zich een recent model aan te schaffen. Bovendien is het niet omdat men een milieuvriendelijk model heeft dat men veel milieuvriendelijker rijdt. Iemand die een oudere wagen heeft en een beperkt aantal kilometers aflegt, stoot minder schadelijke gassen uit dan iemand met een recent model die heel veel kilometers aflegt.

Minister, kunt u aantonen in welke mate een lage-emissiezone een reële bijdrage kan leveren aan de reductie van schadelijke uitstoot binnen het kader dat u wenst vast te leggen of zoals u al hebt voorgesteld aan de regering?

Kunt u toelichten in welke mate steden en gemeenten vrij zijn in het bepalen van de modaliteiten bij de invoering van een lage-emissiezone?

Hebt u zicht op welke steden en gemeenten van plan zijn om een dergelijke maatregel in te voeren? We weten dat Antwerpen dat absoluut van plan is. Gent denkt er ook aan, maar misschien zijn er ook nog andere gemeentebesturen die dat wensen te doen.

Welke andere maatregelen zult u of zullen uw collega's nemen om de schadelijke uitstoot van verkeer in steden verder terug te dringen?

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Vandenbroucke. Ik denk dat iedereen intussen wel weet dat oudere dieselwagens en vrachtwagens en bepaalde autobussen nog altijd een grote schadelijke uitstoot veroorzaken. Om dat probleem aan te pakken, heeft de minister inderdaad een voorstel gedaan over het invoeren van lage-emissiezones. Dat houdt in dat vervuilende wagens worden geweerd uit de binnenstad of uit bepaalde wooncentra.

Uit de nota blijkt dat openbare besturen zelf zouden kunnen beslissen of en waar ze deze zones invoeren. Op die manier wordt een zekere dynamiek gecreëerd ten aanzien van steden en gemeenten door hen zelf het initiatief te laten nemen op het vlak van klimaat, mobiliteit en luchtverontreiniging. Wie met een vervuilende wagen toch de afgebakende zone zou binnenrijden, zou een boete opgelegd krijgen.

Minister, de ministerraad van 19 december keurde het voorontwerp van decreet goed. Binnen de dertig dagen wordt nu een advies gevraagd van onder andere de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA), de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en wellicht nog enkele andere instanties die ik vergeet te vermelden. In de loop van 2015 zal dit ontwerp van decreet wellicht op de agenda van de commissie staan.

Minister, welke voertuigen zouden volgens uw plan worden geweerd uit de lage-emissiezones? Op basis waarvan werd deze selectie gemaakt? Op welke manier zullen de controles verlopen en op basis waarvan zullen de voertuigen worden getraceerd? Waarom werd voor deze methode geopteerd? Welke boetes kunnen worden opgelegd aan de bestuurders die zich niet houden aan het rijverbod in de lage-emissiezones? Op welke manier wilt u openbare besturen stimuleren om die zones in te voeren op hun grondgebied?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevorde (Groen): De voorbije jaren was ik een pleitbezorger voor de lage-emissiezones. Ik ben blij dat er stappen voorwaarts worden gezet. Mijnheer Vandenbroucke, er zijn heel wat studies, onder andere in opdracht van LNE. Daaruit blijkt dat vooral voor elementair koolstof, de ultrafijne stofdeeltjes, op basis van de simulaties een heel positief effect wordt verwacht. Er werden verschillende referentiesteden onderzocht. Misschien kan die studie nog eens worden rondgestuurd. Er zijn niet alleen positieve resultaten op basis van simulaties, maar ook positieve resultaten in het buitenland, onder andere in Duitsland, waar er een aantal zeer grote lage-emissiezones bestaan.

Minister, wat mij vooral interesseert, is hoe u tot het voorstel bent gekomen. Voor een aantal wagens zal de toegang worden ontzegd tot de steden die in dit systeem instappen. Hoe hebt u beslist welk type wel, en welk type niet? Wat is dan de verwachte verbetering van de lokale luchtkwaliteit?

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): De stad Antwerpen is dat niet van plan, maar heeft dat in december al beslist. In Antwerpen gaat het in de beperkte zone over zo'n 18.000 wagens, 9000 die een boete zouden betalen als ze het centrum binnenrijden, 9000 die gewoon niet meer zullen worden toegelaten. Minister, hoe zal het decretaal kader met de steden en gemeenten worden afgestemd? Wat zijn de vrijheidsgraden?

Ik kan me voorstellen dat er een algemeen kader is, dat steden en gemeenten strenger kunnen zijn dan het algemeen kader, maar niet soepeler. Minister, hoe zal dit worden afgestemd? Wat is de timing? We verwachten het decreet in 2015. Bij ons zou die lage-emissiezone op 4 januari 2016 van start gaan. Bij ons is al zeer gedetailleerd beslist welke categorieën worden toegelaten en welke niet. Ook over de controle zijn er al beslissingen genomen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandenbroucke, er is wel degelijk een effect. Het kan niet worden geminimaliseerd. Het is een lokaal effect, het is zeker niet symbolisch, maar het is er. Er zijn heel wat studies geweest, die een belangrijke gezondheidswinst tonen voor de bevolking. Er zijn ook resultaten uit de praktijk, bijvoorbeeld Berlijn. De concentraties van elementaire koolstof, die een zeer schadelijke fractie is van fijn stof, is met 20 procent gedaald, nadat die lage-emissiezones zijn ingevoerd. Dat is een zeer hoge reductie en kan de levensverwachting met ongeveer vier maanden doen stijgen. Dat is een niet te verwaarlozen effect. Gelijkaardige resultaten zijn ook behaald in Keulen en München.

Uit de haalbaarheidsonderzoeken die in opdracht van LNE zijn gebeurd, blijkt dat de emissies van elementair koolstof sterk kunnen dalen, in een eerste fase min 30 procent, in een tweede fase vanaf 2020 met 69 procent. Om een gelijkaardige impact te realiseren, zou de verkeersintensiteit in die zone met ongeveer 40

procent moeten dalen. Als je geen lage-emissiezone invoert, maar je wilt dat resultaat, dan zou je het verkeer met 40 procent moeten doen dalen. Het is dus een goed instrument om de lokale luchtkwaliteit te verbeteren. In een stedelijke context worden mensen in bepaalde assen meer blootgesteld aan de gevaarlijke fracties van fijn stof dan in andere gebieden in Vlaanderen. Die maatregel is dus belangrijk, maar het is niet de enige maatregel. Het is een totaalpakket. Daarom hebben we actieplannen met heel veel verschillende maatregelen.

Het is iets wat een stad of gemeente zelf kan invoeren. Het staat iedereen vrij om daar al of niet op in te stappen. We hebben ervoor gekozen om een kader te creëren. Als elke gemeente en stad zelf van alles begint uit te vinden, dan wordt het helemaal ongrijpbaar en kun je weinig rechtszekerheid bieden aan de burgers.

In elke lage-emissiezone in Vlaanderen, wanneer een stad of gemeente daartoe beslist, zullen dezelfde algemene toegangsvoorwaarden gelden. Aanvullend moet de gemeente de voertuigen die niet aan deze algemene toegangsvoorwaarden voldoen, aan een toegangsverbod onderwerpen of aan een voorwaarde die tot doel heeft het gebruik ervan af te remmen. Die laatste optie hebben we heel uitdrukkelijk bepaald om lokaal maatwerk toe te laten, vooral voor sociale correcties. De bezorgdheid van bepaalde doelgroepen die misschien niet meer in de stad kunnen of worden gediscrimineerd, daar kan een stad of gemeente wel aan voldoen. De gemeenten moeten zich bij het bepalen van de lokale voorwaarden wel aan een aantal regels houden. Dat zal ook worden afgesproken. Er zullen ook convenants worden afgesproken met die steden. Die differentiatie kan een onderscheid zijn tussen een bepaald toegangsverbod voor de sterkst vervuilende voertuigen en een toegang tegen betaling voor de minder vervuilende voertuigen.

Het is ook een compromis tussen effectiviteit en haalbaarheid. Dat is ook logisch in de manier waarop we beleid voeren. Het onderscheid wordt gemaakt tussen diesel- en benzine- of aardgasvoertuigen. Vooral de oudere dieselwagens die veel stikstofoxiden en fijn stof uitstoten, worden geweerd. Concreet zullen alleen dieselvoertuigen die minimaal aan de Euro 4-norm voldoen en benzine- en aardgasvoertuigen die minimaal aan de Euro 1-norm voldoen, tot januari 2020 een lage-emissiezone mogen binnenrijden. Als overgangsmaatregel kunnen ook de Euro 3-dieselvoertuigen worden toegelaten op voorwaarde dat ze over een roetfilter beschikken. De toelatingsvoorwaarden worden strenger in 2020 en 2025. Er worden enkele vrijstellingen bepaald voor prioritaire voertuigen, maar ook voor voertuigen die personen met een handicap vervoeren.

Ongeveer 22 procent van alle personenwagens die op dit moment zijn ingeschreven, zullen in 2016 niet aan de vooropgestelde milieucriteria voldoen. Ongeveer de helft daarvan, 11 procent, betreft de Euro 3-dieselwagens, die na het plaatsen van een roetfilter wel nog in de zone kunnen tot 2020. Om een idee te geven van de grootteorde waarover we spreken: in Vlaanderen rijden 5,5 miljoen wagens rond. Voor Vlaanderen betekent dit dat 600.000 wagens niet kunnen voldoen aan de toegangsvoorwaarden voor een lage-emissiezone. Specifiek voor Antwerpen gaat het over ongeveer 8500 wagens.

In het Vlaams akkoord is ook bepaald dat alle gemeenten die een lage-emissiezone invoeren, de maatregel moeten handhaven. Dat gebeurt via een nummerplaatcontrole en geen stickersysteem, omdat de ervaringen daarmee in het buitenland niet zo goed zijn. De nummerplaatcontrole is veel beter.

Of het toezicht via ANPR-camera's (Automatic Number Plate Recognition) of parkeerwachters met handcomputers gebeurt, dat maakt de gemeente of de stad zelf uit. Om het toezicht via nummerplaatcontrole praktisch mogelijk te maken,

moet de Vlaamse overheid een lijst opmaken met witte en zwarte nummerplaten. Die lijst zal worden opgesteld op basis van gegevens waarover we beschikken en die we uit authentieke gegevensbronnen halen. De eigenaars van de voertuigen waarover geen gegevens beschikbaar zijn, zoals buitenlandse voertuigen, zullen zich moeten registreren. Dit zal tot 24 uur na het betreden van de lage-emissiezone mogelijk zijn op de website of via het loket van elke gemeente.

In het Vlaams kader wordt ook een procedure bepaald voor het administratief beboeten van de overtredingen. Die boete kan variëren tussen 90 en 360 euro. De gemeenten zijn dus verantwoordelijk voor die handhaving. Door het faciliteren van de maatregel hopen we dat gemeenten dat zullen invullen. Natuurlijk zullen het vooral steden zijn. Ik weet dat Antwerpen plannen heeft. Gent was voordien vragende partij. Nu is men daar wat aarzelend. Het zal de keuze zijn van de stad. Er is overleg gepleegd met de lokale besturen. Er is ook heel nauw samengewerkt met de stad Antwerpen omdat hun plannen heel concreet waren.

Het uitwerken van het wettelijk kader loopt op dit moment en zal moeten worden voorgelegd aan het parlement. Het is de bedoeling dat dat kan ingaan vanaf 2016. Wat de euronormen betreft, die zijn zoals het al in enkele Duitse steden wordt toegepast en zijn gebaseerd op de normen voor fijn stof. Vandaar de categorieën die we hebben geselecteerd.

Mijnheer Vandenbroucke, dit is niet de enige maatregel die we nemen. Het is wel heel concreet, het heeft een directe impact, maar in het regeerakkoord staat dat we de verkeersbelasting willen vergroenen, rekening houdend met de uitstoot van de wagens. Dat is maar één voorbeeld, maar zo zijn er tal van beslissingen die we nemen. Ik heb ook gewezen op de walstroom die we hebben ingevoerd en subsidiëren in het Gentse.

Men kan afwijken, maar nooit strenger zijn dan het kader dat we zullen bepalen zodra het definitief is goedgekeurd.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp-a): Minister, u haalt spectaculaire voorbeelden aan van de Duitse steden Keulen en Berlijn. U verwijst naar wat wordt geciteerd in de nota aan de Vlaamse Regering. Daar staat in dat als je dat niet zou doen, je al 40 procent minder verkeer moet toelaten in je stad om een gelijkaardig effect te hebben. Kunt u garanderen dat het kader dat u hebt voorgelegd, tot gelijkaardige resultaten kan leiden in Vlaanderen? Lokale besturen kunnen niet strenger zijn, maar wel soepeler dan de normen die de Vlaamse Regering oplegt. Ik hoop dat men niet zo soepel kan zijn dat men enerzijds kan zwaaien met lage-emissiezones en dat we goed en milieuvriendelijk bezig zijn, maar dat men dat anderzijds langs de achterdeur ondergraaft. Ik leg dan ook de nadruk op het bredere kader waarin een en ander moet worden ingebed.

Lage-emissiezones kunnen inderdaad een lokale impact hebben op de vermindering van uitstoot, onder andere van de elementaire koolstof. Om de totale schadelijke uitstoot van een wagen te kennen, moet je natuurlijk de milieukeurmerken vermenigvuldigen met het aantal afgelegde kilometers. Ik hoop dat de regering op dat punt toch wat ambitieuzer wordt dan wat we tot op vandaag hebben gezien. Het heeft geen zin om de particulier die met een oude dieselwagen relatief weinig rijdt, af te straffen of in zijn vrijheid te beperken als je er tegelijkertijd niet voor zorgt dat diegenen die met een recenter model rijden – en er zijn er heel wat die daar zo goed als gratis mee rijden, ik verwijs naar het fenomeen van de salariswagen – ondertussen maar oprijden. Ik hoop dat u daar in uw toekomstig milieubeleid, zeker op het vlak van verkeer, rekening mee zult houden.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Het innovatieve en ambitieuze idee van de lage-emissiezones stond in het regeerakkoord. Het mag wel eens in de commissie worden gezegd dat het positief is dat deze lage-emissiezones al in een voorontwerp van decreet zijn gegoten, en zijn goedgekeurd door de regering op 19 december.

Persoonlijk vind ik het een beetje jammer dat de heer Vandembroucke in zijn vraagstelling en in zijn repliek woorden gebruikt als "het is maar een cosmetische ingreep" of "het is vooral symbolisch". Aan de andere kant ben ik heel tevreden dat ik van de heer Sanctorum mag vernemen dat hij bij dezen bevestigt dat een lage-emissiezone wel degelijk een bijdrage kan leveren aan de reductie van schadelijke uitstoot.

Collega's en minister, wij zullen hierover zeker nog verder praten aangezien na de fase van voorontwerp en na de fase van het advies inwinnen het ontwerp van decreet in deze commissie zal worden geagendeerd.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevorde (Groen): Ik kom nog eens terug op een van mijn vragen waarvan de heer Vandembroucke ook melding maakte. Ik heb begrepen dat het vooral is gebaseerd op hoe het in Duitsland functioneert en op welke Euronorm wel of niet toegang biedt. In DORIS 2 is er een nota van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) over het Vlaamse kader. Ik zie daar geen berekening of simulatie van de verwachte verbetering van de lokale luchtkwaliteit. Ik veronderstel dat daar berekeningen van bestaan. Minister, misschien kunt u daar iets meer over vertellen. Dat zal de criticasters onder ons misschien overtuigen.

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): Ik hoorde de heer Vandembroucke pleiten voor de kilometerheffing, als ik mij niet vergis. Dat is interessant.

Minister, kan binnen het decreet een lokaal bestuur nu strenger en niet soepeler, of andersom? Voor Antwerpen kom ik op andere aantallen dan deze die u citeert.

De voorzitter: De heer Vandembroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandembroucke (sp.a): Mevrouw Taeldeman, ik heb dit, vanuit de oppositie, niet zwart-wit benaderd. Ik heb niet gezegd dat dit per definitie een cosmetische ingreep is. Integendeel. Ik ben begonnen met te zeggen dat ik het goed vind dat er werd nagedacht over hoe de luchtkwaliteit kan worden verbeterd. Die maatregel lijkt mij nuttig te zijn als hij inderdaad hand in hand gaat met een aantal andere maatregelen die deel uitmaken van een ambitieus lokaal mobiliteitsbeleid waarbij je voorziet in extra openbaar vervoer en meer fietsinfrastructuur, waarbij je de stad autoluw maakt en niet voorziet in bijkomende parkeergelegenheid, en waarbij je, letterlijk, de weg vrijmaakt voor recentere modellen. Dat heb ik gezegd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u vraagt om alles te bezorgen, maar ik denk dat u het meeste wel hebt. Het is goed om te weten dat er ook zal worden gemonitord. Wanneer het zal worden ingevoerd, zal alles goed opgevolgd worden. Er zal een nulmeting zijn en de resultaten zullen bekeken worden. Het is ook belangrijk dat daar evaluaties aan worden gekoppeld.

Mijnheer Van Campenhout, je kunt niet strenger zijn in een stad. Wij hebben voor een algemeen kader gekozen, en dat maakt er geen deel van uit.

Mijnheer Vandenbroucke, voor alle duidelijkheid, dit maakt deel uit van een totaalplan. Ik weet dat u er waarschijnlijk een andere mening op nahoudt. Het is wel zo dat bijvoorbeeld de stad Gent tot voor kort een groot voorstander was van dergelijke lage-emissiezones. Ik wil hier maar meegeven dat dit gebeurt in het kader van een algemeen beleid. Dat doet de stad ook, met onder andere meer fietsen. Ook die lage-emissiezones kunnen daar mee een onderdeel van zijn.

U verwijst naar de sociale context. Ik wil dat een beetje nuanceren. Dit is een heel concrete maatregel in een aantal gebieden in een stad. Het gaat niet over verre verplaatsingen. Het is nu eenmaal zo dat die wagens net daar een heel directe impact hebben op de volksgezondheid. Vaak krijg ik uit uw partij de vraag wat ik zal doen aan de lokale luchtkwaliteit. We nemen nu een maatregel, en dan zegt u dat dit misschien toch niet zo efficiënt is.

Wat u zegt over de gereden kilometers, is ook niet helemaal waar. Ik begeef me misschien op glad ijs, omdat dit ons te ver zou leiden in de discussie, maar als lid van de commissie Mobiliteit zou u moeten weten dat bijvoorbeeld een dieselwagen die veel kilometers aflegt, minder zal uitstoten dan een dieselwagen die in een stad telkens korte ritjes rijdt. Dat zijn allemaal dingen waarmee ook rekening moet worden gehouden. Maar goed, we hebben een keuze moeten maken met betrekking tot welke wagens we doorlaten.

Nogmaals, een stad of gemeente die dat invoert, kan ook een sociale correctie doorvoeren. Er staat ook in die randvoorwaarden, en dat zal ook in dat convenant staan, dat steden er ook voor moeten zorgen dat er goede parkings zijn waar die wagens terecht kunnen, dat er alternatieven zijn, dat er lokaal vervoer is. Dat maakt daar ook deel van uit. Ook die alternatieven voor mensen die misschien geen andere mogelijkheden hebben, maken deel uit van dat pakket dat hier is goedgekeurd, omdat ik dat ook wel belangrijk vind.

Wat u zegt, klopt echter: dit moet een geheel zijn. Dit is één beslissing die nu zal worden genomen in dat kader. We geven inderdaad die mogelijkheid aan steden en gemeenten. Ik verwacht ook niet dat alle gemeenten dat nu massaal zullen invoeren. Ik verwacht ook niet dat men massaal in achterpoortjes zal voorzien. Waarom zou een gemeente dat invoeren en aan de andere kant in achterpoortjes voorzien? Dan zou het gewoon beter zijn om het niet in te voeren. Niet overal in elke gemeente is er lokaal een fijnstofproblematiek. Dat is vooral een stedelijk gegeven.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verdragingsmanoeuvres voor de realisatie van 120 hectare estuariene natuur in het mondingsgebied van de Westerschelde – 612 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, geachte leden, minister, uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 3 november 2014 over de stand van zaken met betrekking tot de geplande onteigening noodzakelijk voor de uitbreiding van het Zwin, blijkt dat er tot op heden slechts 1 hectare, 7 are en 94 centiare is verworven binnen de Willem-Leopoldpolder. Ik heb het dan niet over

de gronden die in het kader van de kustverdediging ten behoeve van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zijn verworven. Ik heb het specifiek over de gronden ten behoeve van natuurontwikkeling.

Minister, ik kreeg evenwel geen antwoord op mijn vraag op welke termijn de resterende gronden noodzakelijk voor de ontpoldering, zullen worden onteigend. Zoals u weet, stelde de Vlaamse Regering reeds op 17 december 2004, dus ruim tien jaar geleden, de Ontwikkelingsschets 2010 vast. Die schets bevat een pakket aan maatregelen die tegen 2010 moesten worden uitgevoerd. Dat werd ook bevestigd in het verdrag dat we op 21 december 2005 met Nederland sloten. In dat verdrag is onder meer bepaald dat minimaal 120 hectare nieuwe natuur moet worden gerealiseerd door een uitbreiding van het Zwin.

Ik verwijs ook naar het LIFE+-natuurproject Zwin Tidal Area Restoration (ZTAR), waarvoor Europese subsidies ter beschikking werden gesteld en dat tot 2015 loopt. Daarbij moeten een aantal ingrijpende maatregelen worden uitgevoerd binnen de bestaande getijdenonderhevige vlakte van het Zwin. De uitbreiding van het gebied door de ontpoldering van de Willem-Leopoldpolder is essentieel om ervoor te zorgen dat de herstelde habitattypes en broedsites duurzaam van nieuwe verzanding gevrijwaard blijven. Volgens het Besluit van de Vlaamse Regering – bij onteigening – moet de geplande uitbreiding van het Zwin onmiddellijk aansluiten bij de afwerking van de natuurherstelmaatregelen binnen de bestaande Zwinvlakte, en dat ten laatste in september 2015. De tijd dringt dus.

Zoals u en de collega's weten, hangt dat allemaal samen, ook met de fameuze ontpoldering van 306 hectare in de Hedwigepolder aan Nederlandse kant, wat dan ook weer samenhangt met de Westerscheldeproblematiek, de toegankelijkheid van Antwerpen enzovoort, enzovoort. Het is een heel kluwen, waarmee we dus heel omzichtig moeten omspringen.

Minister, alle pogingen – en dan kom ik eigenlijk tot mijn punt – tot aankoop in der minne van de resterende gronden in de Willem-Leopoldpolder in de periode 2009-2014 zijn eigenlijk afgesprongen. Daarom besliste de Vlaamse Regering op 4 april 2014 dat het ANB kon overgaan tot onteigening bij hoogdringendheid van de resterende gronden, voor een totale oppervlakte van ruim 94 hectare. Eerder had de Vlaamse Regering ook al het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Zwin en Zwinbosjes' definitief vastgesteld. Het onteigeningsbesluit van 4 april 2014 bevat een uitvoerige motivering waarom die onteigening op korte termijn, dus hoogdringend, vereist is. Ik begrijp dat intussen de gouverneur van West-Vlaanderen, die ons in dit huis niet onbekend is, het initiatief heeft genomen om met een aantal partijen een raamovereenkomst te sluiten met betrekking tot het waterbeheer in een deel van de Oostkustpolder. Daar hebben we natuurlijk niets op tegen. Als ik het goed lees, dan gaat het er vooral om dat men de noodzakelijke maatregelen en het flankerend beleid wil uitvoeren om te vermijden dat zout water in de waterlopen terecht komt in de Zwinpolders. Daarin was ook voorzien in het GRUP 'Zwin en Zwinbosjes'.

Groot was echter mijn verbazing toen ik via het antwoord op mijn schriftelijke vraag vernam dat vandaag eigenlijk slechts 1 hectare is verworven door de Vlaamse overheid en dat er geen duidelijke timing kan worden gegeven voor de restende gronden. Het polderbestuur van de Oostkustpolder zegt bovendien – dat lezen we in de pers – dat het de bedoeling is om de gronden, waarvan het voor een groot deel ook de eigenaar is, pas vrij te geven indien ruilgronden worden aangeboden in Knokke-Heist.

Minister, wat is de precieze inhoud, wat is de precieze draagwijdte van de raamovereenkomst die nu is gemaakt, met name dan als het gaat over de verwerving van de gronden en de eventuele onteigening? Ik heb het gevoel dat

wat in de raamovereenkomst staat, niet overeenkomt met het besluit van de Vlaamse Regering ter zake. In welke timing is voorzien voor de totale verwerving door dringende onteigening van de resterende gronden in de Willem-Leopoldpolder? Om welke redenen gaat het ANB niet over tot de onteigening? Er is een beslissing geweest van de Vlaamse Regering en toch gebeurt dat niet. Is daar een reden voor? Brengt dit uitstel, brengt de huidige werkwijze het internationale verdrag met Nederland – ik zei het al, dit is toch altijd een heel gevoelig dossier – niet in gevaar, net als de instandhoudingsdoelstelling voor het Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied en het ZTAR-natuurproject waarvoor we geld kregen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Vandaele, in essentie gaat het raamakkoord over de afwatering van het gebied palend aan het toekomstige uitgebreide Zwin. Door dit akkoord wordt er een oplossing geboden voor de verziltingsproblematiek daar en wordt er ook een oplossing geboden voor de waterhuishouding van het noordoostelijke deel van de Oostkustpolder. De beide worden gerealiseerd door de aanpassing van het waterlopenstelsel en de bouw van een zoutwater- en zoetwaterpomp met uitwatering in het uitgebreide Zwin. Zowel inhoudelijke als financiële afspraken zijn gemaakt tussen alle partijen. Het gaat over het Vlaamse Gewest, de provincie, de Oostkustpolder en de gemeente Knokke-Heist.

Voor de verwerving van de gronden nodig voor de realisatie zijn er ook twee grondenbankovereenkomsten opgemaakt. Er is de grondenbankovereenkomst tussen de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) voor de gronden voor de realisatie van de Nieuwe Internationale Zeedijk. Er is ook de grondenbankovereenkomst tussen de VLM en het ANB voor de verwerving van de gronden om de natuur in te richten. Het doel is natuurlijk onteigeningen te vermijden en landbouwers de mogelijkheid te geven om ruilgronden te krijgen. Dat is altijd zo, bij elke grondenbank.

Deze ruilgronden moeten worden gezocht voor de actieve landbouwers in het gebied. In totaal gaat het om 77,7 hectare. Via deze grondenbankovereenkomsten is tot op heden 20 hectare aangekocht binnen het projectgebied en eveneens 46,9 hectare ruilgronden in de omgeving. Momenteel zijn de onderhandelingen lopende voor de uitruiling van de ruilgronden en de aankoop in der minne van de resterende gronden.

De algemene vergadering van de Oostkustpolder is gepland op 24 maart 2015. Aangezien vastgoedtransacties onder de bevoegdheid van de algemene vergadering vallen, moet dat daar worden voorgelegd. De VLM zal ervoor zorgen dat alle documenten tegen dan in orde zijn.

Het ANB heeft zeker gevolg gegeven aan de beslissing van april 2014. Dat lijkt misschien al ver, maar er wordt hard aan gewerkt en eigenlijk is de termijn bijzonder krap. De drie te onteigenen eigenaars hebben een betekening gekregen, zoals dat heet. Daarna zijn er, zoals altijd, contacten geweest, bilaterale gesprekken, om te kijken hoe we misschien tot een minnelijk akkoord kunnen komen. Dat is gelukt voor een van de drie eigenaars. De andere twee eigenaars stellen verder gesprekken te willen, maar dat is nog niet afgerond. Het loopt. Er wordt gekeken of het lukt. Het spreekt voor zich, als het niet lukt, dat de verdere stappen worden gezet. Dat is de manier waarop we altijd werken, en dat heeft in het verleden de beste resultaten opgeleverd. Als er geen minnelijk akkoord komt, zal het ANB dus stappen zetten.

Inzake de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied, kan ik aangeven dat het Zwin belangrijk is voor de betrokken habitattypen, waaronder

bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten. Ook relevant zijn de vastgelegde duinen met kruidvegetatie, de grijze duinen. Deze twee habitattypen staan op de ANB-lijst van habitats waarvoor tegen 2020 een gunstige staat moet worden bereikt. Gelet op de geplande start van de effectieve werkzaamheden in het najaar 2015, komt deze doelstelling niet in het gedrang.

In het gebied zijn de volgende habitattypen betrokken: bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten, eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia*soorten en andere zoutminnende planten, schorren met slijkgrasvegetatie, Atlantische schorren en vastgelegde duinen met kruidvegetatie. Ik bespaar u de Latijnse namen.

Voor het project LIFE-ZTAR is in 2014 een verlengingsaanvraag tot eind 2016 ingediend. Deze aanvraag is nog in behandeling bij Europa. De verlenging van het project laat toe de werken volledig uit te voeren en een cofinanciering te krijgen. U ziet, mijnheer Vandaele, geen zorgen: wij haasten ons langzaam maar zeker kordaat.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, het verbaast me dat in de raamovereenkomst van 2014 met geen woord wordt gerept over het besluit van de Vlaamse Regering over de onteigening. Dat vind ik vreemd. Ik zocht hoe die raamovereenkomst zich verhoudt tot die beslissing. Heb ik het goed dat u zegt dat die raamovereenkomst enkel over de waterhuishouding gaat, de aanleg van grachten enzovoort? In artikel 19 staat inderdaad dat de onderhandelingen voor de grondaankopen gebeuren door de VLM, niet door het ANB, hoewel het zo stond in het besluit van de Vlaamse Regering over de onteigeningen. Is dat een juiste interpretatie, dat het akkoord over een deelaspect gaat, terwijl de algemene opdracht bij het ANB zat?

U zegt dat u waar mogelijk onteigeningen vermijdt. Dat is inderdaad de logische gang van zaken. Ik ben ook nog lokaal bestuurder geweest. Natuurlijk probeer je onteigeningen te vermijden. Maar daar staat tegenover dat de regering op 4 april 2014 heeft beslist, en waarschijnlijk ook niet over één nacht ijs is gegaan, dat er wel onteigend moest worden. Meteen werd ook de hoogdringendheid aangetoond en omstandig gemotiveerd. Dan is het toch vreemd dat er nu blijkbaar geen haast meer bij is. U zegt dat het bij één eigenaar al is gelukt, bij twee nog niet. U hoopt het toch nog in der minne te kunnen regelen, anders gaat u onteigenen. Goed, het instrument onteigening behoudt u als een stok achter de deur en als het nodig is, doet u dat alsnog.

We moeten proberen om nu snel voortgang te maken. Ik noemde daarnet een aantal data, die toch wijzen op een zekere dringendheid in dit dossier, als we de afspraken met de verschillende andere spelers willen nakomen. Een polderbestuur is toch een van de onderdelen van de overheid. Zij moeten het goede voorbeeld geven. Ze moeten meewerken in plaats van tegenwerken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, ik denk niet dat er echt tegenwerking is. Er was inderdaad een knelpunt bij die verzilting en waterhuishouding. Dat is opgelost, het raamakkoord is er.

Er is inderdaad een beslissing van de Vlaamse Regering over de onteigening, maar dat is een standaardprocedure: de onteigening voortzetten, betekenen en dan in gesprek gaan. We weten uit ervaring dat, als je de onteigening op de spits drijft en er met de botte bijl door gaat, je nog veel later uitkomt met de definitieve verwerving dan wanneer je een akkoord sluit met de eigenaar. Het is een standaardprocedure die veel meer resultaat oplevert op het terrein, dan er

snel door gaan en tegen een muur kwakken. Dat doen we niet, die traditie hebben we ook niet, omdat we weten dat het anders beter gaat.

Dat houdt niet in dat we eindeloos blijven praten. Als het niet gaat en je niet tot een akkoord kan komen, zet je het gewoon voort. De betekening is gebeurd. Men kan vrij snel voortgaan met de onteigening. Maar men voelt op dit moment dat men daar wel bilateraal zou kunnen landen. Er is ook een bereidheid om erover te praten. Dat gebeurt op dit moment. Ik wil het niet breed uitsmeren. Geef dat een kans. Het ANB zal ook direct voortdoen met zijn opdracht.

Toen ik verwees naar de maritieme dienstverlening en de VLM, ging het over de grondenbank. De VLM verwerft de grondenbank, de onteigening gebeurt inderdaad door het ANB.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de harmonisering van de afvaltarieven – 627 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Een tijdje geleden, op 13 december 2014, stond er in De Standaard een artikel 'Bredene wil afrekenen met afvaltoeristen in Oostende'. Een woordvoerder van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) zegt in het artikel dat een tiental gemeenten de nieuwe regels inzake afvaltarifiering nog steeds niet implementeerden. De betreffende gemeenten halen aan dat ze vrezen dat vanwege de betalende fracties het fenomeen sluikestorten zal toenemen.

Nochtans is het motto: de vervuiler betaalt. Dat adagium uit vorige regeerperiodes wordt geoperationaliseerd door de OVAM. De OVAM pleit al langer voor een harmonisering van de afvaltarieven op containerparken. In het Materialendecreet en het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) zie je heel duidelijk dat men wil komen tot een grotere harmonisering van die afvaltarieven. De Vlaamse overheid besloot immers in het VLAREMA minimum- en maximumprijzen voor bepaalde afvalfracties op te nemen. Deze regels zijn sinds juli 2013 van kracht. Dat is toch al een hele tijd.

Minister, welke gemeenten stelden zich nog niet in regel met de gewijzigde regelgeving? Hoe zult u ervoor zorgen dat de laatste containerparken, waar men nog steeds gratis grofvuil kan aanleveren, zich conformeren met het VLAREMA? Die volgen niet de filosofie van het decreet. En binnen welke termijn? Is de vrees terecht van de gemeenten dat er meer sluikestortingen zouden worden vastgesteld na de overgang van een gratis containerpark naar een betalend containerpark? Hebt u oplossingen om afvaltoerisme tegen te gaan? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Meremans, er zijn inderdaad gemeenten nog niet in regel. Ik som ze voor u op: Drogenbos, Nieuwpoort, Oostende, Gent, Brugge, Koksijde, Kortrijk, Knokke-Heist, Heusden-Zolder, Zonhoven, Ham, Houthalen-Helchteren, Destelbergen, Genk, Zulte, Zoersel, Aalter, Herstappe, Lille, Kortenaeken en Knesselare. Het heeft meestal niet te maken met de tarieven, dat ze meer of minder zouden vragen dan wat bepaald is. Eerder heeft

het te maken met andere zaken waaraan ze niet voldoen, bijvoorbeeld het gratis ophalen van grof huisvuil of één jaarlijkse gratis beurt op het containerpark. Dat zijn vaak knelpunten.

De OVAM handhaaft nog niet, maar treedt in dialoog met de steden en gemeenten. Ze geven ook goede voorbeelden en proberen tot oplossingen te komen. Er wordt een stappenplan opgemaakt. Als dat niet helpt, zal er ook worden opgetreden via handhaving. Maar u weet dat we eerst kijken naar de knelpunten, dat heb ik altijd gezegd.

Het sluikestorten baart ons allemaal zorgen. We doen in 2015 een nieuwe studie om te kijken hoe we het nog kunnen verminderen. In het verleden zijn er wel al studies gebeurd, ook steekproeven in gemeenten waar het van gratis naar betalend ging. Uit die resultaten blijkt dat er niet plots veel meer sluikestorten gebeurde. Al is de perceptie vaak anders. Uit onderzoeken van OVAM blijkt dat er geen oorzakelijk verband is met de prijs voor afval, maar we doen dus een nieuwe studie, om nog betere inzichten te krijgen.

Hoe kun je afvaltoerisme tegengaan? Afvaltoerisme treedt vooral op bij steden en gemeenten die geen goede opvolging hebben, zoals de identificatieplicht, waarbij je je identiteitskaart moet gebruiken om het containerpark binnen te gaan. Als je dat niet doet, scoor je slecht op afvaltoerisme. Uiteraard gaan de afvaltoeristen ook waar het goedkoper of gratis is. De oplossingen zijn: een harmonisatie van de tarieven, een betere identificatie, een toezicht op de containerparken en hulp bij het sorteren van het afval. Ook daar loopt het wel eens fout. Daarop moeten we inzetten.

De heer Marius Meremans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat u in dialoog gaat. Er wordt een stappenplan opgesteld. Het moet me wel van het hart: onder andere mijn provinciehoofdstad profileert zich als klimaatstad. Toch kun je daar nog steeds twaalf keer gratis naar het containerpark gaan. Wij houden een actualiteitsdebat over klimaatverandering, maar dit heeft er ook mee te maken. Ik kan alleen constateren dat een aantal steden en gemeenten – waar mensen aan het bewind zijn die het klimaat toch gunstig gezind zijn, zou je verwachten – dat niet doen, terwijl ze op voorhand op de hoogte waren.

Men mag wat strenger en kordater optreden. Als je gratis naar het containerpark kan, krijgen de mensen geen incentive om op te letten. Eigenlijk zou iedereen in de winkel bij een verpakking al moeten weten dat het afval is. Dat zou in het achterhoofd moeten zitten. Begin bij jezelf, natuurlijk, voor klimaatverandering.

Ik stond ook versteld van het afvaltoerisme. Het ergert me dat ik altijd mijn identiteitskaart in een gleuf moet steken in het containerpark, maar dat is volledig terecht. Een betere identificatie is belangrijk. Ik wil u ook vragen om de OVAM aan te sporen, om naast de dialoog, kordaat te melden dat de steden en gemeenten zich zo snel mogelijk in regel stellen. 1 juli 2013 was er gezegd. Een gewone burger had waarschijnlijk al een boete aan zijn been.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Jelle Engelbosch tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het organiseren van vuurwerkfestivals in natuurgebied – 672 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Voorzitter, ik ga het kort houden, want het is al laat. De concrete aanleiding van mijn vraag is een vuurwerkfestival dat in september 2014 in Bree werd georganiseerd. Nu, een vuurwerkfestival is niet zomaar even vuurwerk afsteken, dat is een avondvullend programma waar verschillende organisaties het tegen elkaar opnemen en een hele avond vuurwerkpret houden.

Ik viel bijna van mijn stoel toen ik dat las in de krant, want ik wist niet dat het kon. Dat was dus in een natuurgebied, vlakbij een vogelreservaat. Heel wat landbouwers waren daar furieus over en hadden heel wat kritiek in verband met het welzijn van hun dieren. Bij de feestdagen hebben er heel wat artikels in de krant gestaan over wat er toen allemaal gebeurd is in verband met dierenwelzijn, maar daar ga ik het vandaag niet over hebben. Mijn concrete vraag aan u, minister, gaat over het feit dat men in Vlaanderen blijkbaar in natuurgebieden vuurwerkfestivals kan en mag organiseren.

Wat is uw mening over het organiseren van vuurwerkfestivals in natuurgebied? Zult u maatregelen nemen om te verhinderen dat er in 2015 concreet in Bree opnieuw vuurwerkfestivals zullen worden georganiseerd, want men kondigt dat al aan, en meer algemeen in de rest van Vlaanderen? Indien u niet overweegt een verbod in te lassen, wat zult u dan doen om de natuurimpact van een dergelijk festival te beperken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, u weet dat een gemeente in een gemeentereglement kan beslissen of dit al of niet wordt toegelaten op het grondgebied. Ook het Natuurdecreet bevat een aantal bepalingen, in de beschermingsbepalingen rond natuurreservaten, dat je niet zomaar de rust kunt verstoren of in het wild levende diersoorten kunt verstoren. Daarenboven moet gekeken worden of het evenement inpasbaar is in het natuurreservaat. Er is ook het Soortenbesluit. Dit is algemeen van toepassing in Vlaanderen en niet alleen binnen natuurgebied. Daarin staat dat je bepaalde beschermde soorten niet betekenisvol mag verstoren. Er is dus een afweging nodig of er een betekenisvolle verstoring is of niet.

Ik heb begrepen dat het in het concrete geval niet zo was. Als je echt heel wat van die activiteiten organiseert in een natuurgebied, die verstoring kunnen teweegbrengen, is het altijd mogelijk om advies te vragen van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Dan kan eventueel een afwijking worden gevraagd. Maar nogmaals, ik heb begrepen dat in het concrete geval, met die eenmalige activiteit, dit zeker niet het geval was.

De regeling rond de beschermde soorten is niet van toepassing op landbouwdieren, maar op specifiek beschermde diersoorten.

Eigenlijk moet er niet iets nieuws worden ingevoerd. Er zit een adequate bescherming in het Natuurdecreet en het Soortenbesluit, op basis waarvan zou kunnen worden opgetreden indien dat nodig zou zijn. Maar in het concrete geval waar u naar verwijst, was er geen verstoring van beschermde soorten en is dat op een heel goede manier verlopen, zoals ik vernomen heb van het gemeentebestuur.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, u verwijst naar het Natuurdecreet en het Soortenbesluit, wat vooral zegt dat het niet mag verstoren. Als ik de reacties van sommigen hoor, heb ik daar toch wel een andere mening over. Misschien moet u overwegen om die zaken eens te herbekijken en het gewoon

per definitie te verbieden in natuurgebied. Ik druk me voorzichtig uit, maar ik vind het onbegrijpelijk dat men in Vlaanderen in een natuurgebied vuurwerk kan afsteken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Engelbosch, u gaat daar heel ver in. Je kunt alles verbieden in natuurgebied. De lijn die tot nu toe is aangehouden in het Vlaamse beleid is dat je voor natuurgebied een draagvlak hebt en een toegankelijkheid. In bepaalde natuurgebieden heeft er ook soms eenmalig een veldrit of motorcross plaats. Er gebeuren tal van activiteiten in natuurgebieden. Maar als dat maar eenmalig is en er is geen impact op de beschermde soorten, dan is er geen enkel probleem mee en kan het juist het draagvlak voor die natuur in de omgeving versterken.

Ik ben het helemaal niet met u eens dat we in natuurgebied alles moeten verbieden. Als we die weg opgaan, is dat het beste wat we kunnen doen om ervoor zorgen dat het draagvlak voor de natuur verkleint in plaats van vergroot. Ik ben het daar dus helemaal niet mee eens.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): We zijn het eens dat we het oneens zijn, maar dat mag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.